PHEGEA

driemaandelijks tijdschrift van de

VLAAMSE VERENIGING VOOR ENTOMOLOGIE

ISSN 0771-5277
Periode: april – mei – juni 2020 Erkenningsnr. P209674

Redactie: Chris Steeman (Kapellen), Guido De Prins (Merksem), Willy De Prins (Leefdaal), Theo Garrevoet (Kontich), Barry Goater (Chandlers Ford, England, UK), Tom Sierens (Gent), Jurgen Couckuyt (Lokeren), André Verboven (Heverlee), Wim Veraghtert (Lier).

Hoofdredacteur: Jurate De Prins (Brussel).
jurate.deprins@gmail.com. www.phegea.org

Jaargang 48, nummer 2
1 juni 2020

Acontia lucida (Hufnagel, 1766) – zie pagina 34

Steeman C. & Sierens T.: Interessante waarnemingen van Lepidoptera in België in 2019 (Lepidoptera) .. 26

Mølgaard M. S.: New distributional data of *Polyommatus timfristos* (Lepidoptera: Lycaenidae) in Greece 41

Troukens W. Crevecoeur L. & Drumont A.: *Isorhipis melasoides* (Laporte de Castelnau, 1835) in de Botanische Tuin Jean Massart (Coleoptera: Eucnemidae) 44

De Prins W.: Boekbespreking. Pauly A. 2019: Abeilles de Belgique et des régions limitrophes (Insecta: Hymenoptera : Apoidea) Famille Halictidae 47

De Prins W.: Boekbespreking. Slamka F. 2019: Pyraloidea of Europe (Lepidoptera) Volume 4. Phycitinae – Part 1. Identification – Distribution – Habitat – Biology. 48

Interessante waarnemingen van Lepidoptera in België in 2019 (Lepidoptera)

Chris Steeman & Tom Sierens

Samenvatting. Nieuwe provinciegegevens en andere interessante waarnemingen van Lepidoptera in 2019 worden gemeld. Ook oudere gegevens worden eveneens vermeld. De hele lijst is alfabetisch gerangschikt. Systematiek en nomenclatuur volgens de Catalogus van de Belgische Lepidoptera (De Prins & Steeman 2020). Verschillende nieuwe soorten voor de Belgische fauna worden vermeld: *Ancylolomia tentaculella*, *Carpatolechia aenigma*, *Elachista metella, Ochropleura leucogaster.*

Abstract. New province records and interesting observations of Lepidoptera in 2019 are mentioned. The whole list is arranged in alphabetical order. Systematics and nomenclature according to Catalogus van de Belgische Lepidoptera (De Prins & Steeman 2020). Several new Belgian species are mentioned: *Ancylolomia tentaculella*, *Carpatolechia aenigma, Elachista metella, Ochropleura leucogaster.*

Résumé. Plusieurs données faunistiques nouvelles par province sont mentionnées. La liste est rangée alphabétiquement. Systématique et nomenclature suit le Catalogus van de Belgische Lepidoptera (De Prins & Steeman 2020). Des nouvelles espèces pour la Belgique sont discutées: *Ancylolomia tentaculella*, *Carpatolechia aenigma, Elachista metella*, *Ochropleura leucogaster*.

Key words: Moths – Faunistics – Belgium.

Steeman C.: Koning Albertlei 90, B-2950 Kapellen. christiaan.steeman@telenet.com

Sierens T.: Tijkstraat 6, B-9000 Gent. sierenstom@gmail.com

In deze vaste rubriek worden de meest interessante waarnemingen van Lepidoptera uit het voorbije jaar (en eventueel vorige jaren) geciteerd. Vele van de nieuwigheden in dit artikel vermeld, zijn reeds gepubliceerd op de website van de Belgische Lepidoptera (De Prins & Steeman 2003–2020). De hele lijst is alfabetisch gerangschikt volgens familie-, genus- en soortnaam; zo sluit hij beter aan bij de gegevens op de website. Ook de systematiek en nomenclatuur volgens deze website van de Belgische Lepidoptera (De Prins & Steeman 2003–2020). Afkortingen: AN = Antwerpen, VBR = Vlaams-Brabant, BR = Brabant, WBR = Waals-Brabant, HA = Hainaut, LG = Liège, LI = Limburg, LX = Luxembourg, NA = Namur, OV = Oost-Vlaanderen en WV = West-Vlaanderen.

Adelidae

Nemophora cupriacella – koperkleurige langspriet-mot: Eén ex. op 04.vii.2016 te Matagne-la-Grande (NA), leg. S. Claerebout (Fig. 1). Een ander ex. op 06.vii.2017 te Hollebeke nabij Ieper (WV), leg. K. Calmeyn. Nieuw voor NA en WV.

Fig. 1. *Nemophora cupriacella*, 2016-07-04, Matagne, NA. © Stéphane Claerebout.

Argyresthiidae

Argyresthia bonnetella – variabele pedaalmot: Eén ex. op 25.viii.2019 te Gors-opleeuw (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LI.

Argyresthia fundella – grofgevlekte pedaalmot: Twee mijnen op 21.x.2017 te Yvoir (NA), leg. Werkgroep Bladmineerders. Eén mijn op 21.viii.2018 te Kerkhoven (LI), leg. C. Van Steenwinkel. Vijftien mijnen op 27.x.2018 te Oudenaarde (OV), leg. R. Nossent. Nieuw voor NA, LI en OV.

Argyresthia glaucinella – schorspedaalmot: Vijf rupsen op 23.vi.2017 te Han-sur-Lesse (NA). Eén rups op 18.ii.2018 te Beveré (LG). Twintig rupsen op 16.ii.2019 te Houthalen (LI), alle leg. R. Meert. Nieuw voor NA, LG en LI.

Argyresthia ivella – Breedvlekpedaalmot: Eén ex. op 24.vii.2017 te Arlon-Tournich (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LX.

Argyresthia reticulata –zuidelijke pedaalmot : Eén ex. op 03.vi.2015 te Gent (OV), leg. D. De Wilde. Eén ex. op 25.v.2019 te Genk (LI), leg. R. Hendrickx *et al*. Nieuw voor OV en LI.

Autostichidae

Oegoconia novimundi – : Eén ♀ op 15.iii.2019 te Mechelen (AN), leg. J. Soors, gen. det. D. De Groote. Drie ♂ op 13.vii.2019 op de Sint-Pietersberg te Visé (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Eén ♂ op 08.viii.2019 te Hooglede (WV), leg. & gen. det. W. Declercq. Nieuw voor AN, LG en WV.

Oegoconia uralskella – oeraldominomot: Twee ♀ op 05.iii.2018 te Paal (LI), leg. & gen. det. S. Wullaert. Voor zover zijn er slechts een handvol waarnemingen van deze zeer zeldzame soort bekend in België. Nieuw voor LI.

 ISSN 0771-5277

Batrachedridae

Batachedra pinicolella – gele smalvleugelmot: Eén ex. op 23.vi.2017 te Murringen (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LG.

Blastobasidae

Blastobasis adustella – donkere spaandermot: Eén ♀ op 04.viii.2019 in het reservaat De Kijkuit te De Haan (WV), leg D. De Groote *et al*., gen. det. D. De Groote. Dit is slechts de tweede waarneming voor België, de eerste was in 2009 in AN. Nieuw voor WV.

Blastobasis binotella – vijfvlekspaandermot: Eén ex. op 25.vi.2019 te Aische-en-Refail (NA), leg. R. Raison. Nieuw voor NA.

Hypatopa inunctella – platte spaandermot: Eén ex. op 01.vii.2018 te Bazel (OV), leg. D. De Groote *et al*. Nieuw voor OV.

Bucculatricidae

Bucculatrix chrysanthemella – struikmargriet-ooglapmot: Eén ex. op 28.viii.2019 te Merelbeke (OV), leg. H. Van Doorslaer. Nieuw voor OV.

Bucculatrix cristatella – duizendbladooglapmot: Twee ex. op 15.ix.2019 te Bomal-Sur-Ourthe (LX), leg. D. Gailly *et al*. Nieuw voor LX.

Bucculatrix artemisiella – averuitooglapmot: Vier cocons en één imago op *Artemisia campestris* (wilde averuit) op 19.v.2019 te Aywaille (LG), leg. P. Wijnsouw & W. Mertens (Fig. 2). Het was zeer lang geleden dat deze soort nog was gezien in België. Nieuw voor LG.

Fig. 2. *Bucculatrix artemisiella*, 2019-05-19, Aywaille, LG. © Damien Gaily.

Choreutidae

Choreutis nemorana – vijgenskeletteermot: Drie rupsen op 03.vi.2018 te Wevelgem (WV), leg. T. Stefaan. Eén ex. op 19.viii.2018 te Aische-en-Refail (NA), leg. I. Volont & R. Raison. Drie rupsen op 22.viii.2018 te Heyd nabij Durbuy (LX), leg. N. Terorde. Nieuw voor WV, NA en LX.

Choreutis pariana – skeletteermot: Eén ex. op 27.vii.2018 te Walhorn (LG), leg. D. Gailly. Eén vraatbeeld op *Malus* sp. (appel sp.) op 10.x.2015 te Charneux (LX), leg. T. Walsdorff. Nieuw voor LG en LX.

Prochoreutis myllerana – glidkruidmot: eén ex. op 23.viii.2012 te Dudzele (WV), leg. G. Vergauwen. Eén rups op 25.vi.2018 te Wavre (WB), leg. R. Meert. Eén ex. op 19.ix.2018 te Neerijse (VB), leg. S. Horemans. Nieuw voor WV, WB en VB.

Prochoreutis sehestediana – zuidelijke glidkruidmot: Eén ex. op 13.vii.2018 te Malmedy (LG), leg. C. Devillers. Nieuw voor LG.

Coleophoridae

Coleophora alticolella – gewone ruskokermot: 1 ♀ op 17.vi.2019 te Moen (WV), leg & gen. det. R. Recour. Nieuw voor WV.

Coleophora badipennella – iepenkokermot: Zes kokers op 22.ix.2018 te La Rochette te Trooz (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LG.

Coleophora betulella – witte berkenkokermot: Eén koker op 01.viii.2017 te Zillebeke (WV), leg. M. Willems. Eén koker op 15.v.2014 te Stekene (OV), leg. B. Lutin-Smet. Eén koker op 04.10.2018 te Stockay (LG), leg. P. Vanmeerbeeck. Nieuw voor WV, OV en LG.

Coleophora coracipennella – donkergrijze kokermot: Eén ex. op 10.vi.2018 te Torgny (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LX.

Coleophora coronillae – zwavelgele peulkokermot: Vier ex. op 30.vi.2019 in Latour (LX), leg. C. Steeman *et al*., gen. det. C. Steeman Nieuw voor LX.

Coleophora deauratella – grijze metaalkokermot: Eén ex. op 02.vi.2019 te Zutendaal (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Eén ex op 02.vi.2019 te Charière (NA), leg & gen. det. R. Recour. Nieuw voor LI en NA.

Coleophora flavipennella –donkere eikenkokermot: Eén ♂ op 21.vi.2015 te Averbode (VB), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor VB.

Coleophora lithargyrinella – bruine muurkokermot: Eén ♂ op 09.viii.2019 te Rocherath (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LG.

Coleophora ochripennella – geelbruine kokermot: Eén koker op 07.iv.2019 te Zarlardinge (OV), leg. W. Decock. Eén koker op *Lamium album* (witte dovenetel) op 26.iv.2019 te Sclaigneaux (NA), leg. P. Vanmeerbeeck. Nieuw voor OV en NA.

Coleophora orbitella – okergrijze kokermot: Eén mijn op *Alnus glutinosa* (zwarte els) op 27.x.2019 in de Houtsaegerduinenin De Panne (WV), leg. C. Gruwier. Eén mijn op 10.x.2019 te Ursel (OV), leg. P. Wijnsouw. Nieuw voor WV en OV.

Coleophora niveicostella – egale sprietkokermot: Eén ♂ op 26.v.2019 in de Doornpanne te Koksijde (WV), leg. S. Wullaert, W. Mertens & C. Steeman, gen. det. S. Wullaert. Het is de eerste maal dat deze soort in Vlaanderen wordt waargenomen. Nieuw voor WV.

Coleophora prunifoliae – prunuskokermot: Eén ♂ op 17.vi.2018 in de Vallei van de Holzwarche te Murringen (LG), leg. J. Elst *et al*., gen. det. R. Recour. Nieuw voor LG.

Coleophora tanaceti – wormkruidkokermot: Eén koker op *Tanacetum vulgare* (boerenwormkruid) op 28.vii.2019 te Lauwe nabij Kortrijk (WV), leg. W. Declercq. Nieuw voor WV.

Coleophora therinella – zwaluwtongkokermot: Eén ♂ op 30.vii.2017 te Heusden-Zolder (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LI.

Coleophora saxicolella – donkere meldekokermot: Eén ♂ op 02.viii.2019 te Noiseux (NA), leg. D. Dufour *et al*., gen. det. C. Steeman. Eén ♂ op 25.viii.2019 te Gors-Opleeuw (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor NA en LI.

Coleophora trifariella – bremkokermot: Eénentwintig kokers op 16.vi.2019 te Balen (AN), leg. C. Van Steenwinkel. Nieuw voor AN.

Coleophora versurella – bleekgestreepte meldekokermot: 1 ♀ op 23.viii.2019 te Eine (OV), leg. & gen. det. D. De Groote. Nieuw voor OV.

Coleophora zelleriella – goudvlerkwilgenkokermot: Eén ♂ op 06.vii.2019 te Marche-en-Famenne (LX), leg. D. Dufour *et al*., gen. det. C. Steeman. Nieuw voor LX.

Cosmopterigidae

Cosmopterix lienigiella – gele rietprachtmot: Eén bewoonde mijn met rups op 24.viii.2018 te Moen nabij Zwevegem (WV), leg. R. Recour. Nieuw voor WV.

Cosmopterix scribaiella – zwarte rietprachtmot: ongeveer een vijfhonderd mijnen op 02.x.2015 te Moen nabij Zwevegem (WV), leg. D. Derdeyn. Eén ex. op licht op 28.vi.2011 te Rummen (VB), leg. W. Veraghtert. Eén mijn op 18.ix.2018 te Stockay (LG), leg. P. Vanmeerbeeck. Tien bewoonde mijnen met rupsen op 21.ix.2017 te Sclaigneaux (NA), leg. P. Vanmeerbeeck. Nieuw voor WV, VB, LG en NA.

Sorhagenia janiszewskae – wegedoorntwijgmot: Eén ♀ op 05.viii.2019 in Carrière du Batis d'Haurt te Bure (LX), leg. & gen. det. C. Steeman. Nieuw voor LX.

Sorhagenia rhamniella – wegedoornknopmot: Eén ♀ op 01.vii.2018 te Montagne Saint-Pierre te Visé (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Eén ex. op 15.vii.2019 te Veerle (AN), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LG en AN.

Cossidae

Phragmataecia castaneae – rietluipaard: Dertien ex. op 27.v.2018 te Damme (WV), leg. B. Van Camp *et al*. De nieuwe vindplaats sluit mooi aan bij het sinds lang bekende areaal van polders in OV en Zeeuws-Vlaanderen. Nieuw voor WV.

Crambidae

Agriphila deliella – zwartstreepgrasmotmot: Eén ex. op 15.viii.2018 te Holsbeek (VB), leg. E. Toorman. Nieuw voor VB.

Agriphila selasella – smalle witlijngrasmot: Eén ex. op 20.vii.2017 aan Etang de Virelles te Virelles (HA), leg. S. Claerebout. Nieuw voor HA.

Agrotera nemoralis – haagbeukmotmot: Eén ex. op 26.v.2018 te Hemiksem (AN), leg. P. Hofman. Nieuw voor AN.

Atralata albofascialis – donderkruidmot: Eén mijn op *Inula conyzae* (donderkruid) op 03.vii.2017 te Aubange (LX), leg. W. Declercq. Nieuw voor LX.

Diplopseustis perieresalis – zwerfsnuitmot: Eén ex. op 01.vi.2019 te Herk-de-Stad (LI), leg. J. Ruymen. Nieuw voor LI.

Donacaula mucronella – zeggesnuitmot: Eén ex. op 05.vi.2018 te Virelles (HA), leg. S. Claerebout. Nieuw voor HA.

Donacaula forficella – liesgrasmot: Eén ex. op 01.viii.2018 in de Ijzermonding te Nieuwpoort (WV), leg. R. Recour *et al*. Nieuw voor WV.

Paracorsia repandalis – honingbandmot: Eén ex. op 22.vii.2019 te Robechies (HA), leg. B. Sleeman. Dit is slechts de derde waarneming voor België en nieuw voor HA.

Pediasia aridella – geaderde grasmot: Eén ex. op 05.viii.2018 in het Hageven te Neerpelt (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LI.

Psammotis pulveralis – wolfspootlichtmot: Eén ex. op 20.vii.2017 te Laforêt (NA), leg. H. Alberts. Eén ex. op 19.vii.2019 te Bellevaux (LX), leg. R. Recour. Nieuw voor NA en LX.

Pyrausta porphyralis – roestkleurige muntvlinder: Deze soort wordt regelmatig geclaimd op waarnemingen.be, maar het betreft hier altijd om afgevlogen of donkere vormen van *Pyrausta aurata*. Tot hiertoe is er nog géén afdoend bewijs (goede foto's, onderzoek van genitaliën) dat deze soort voorkomt in België na 1980.

Schoenobius gigantella – rietsnuitmot: Eén ex. op 28.vii.2018 te Ploegsteert nabij Comines-Warneton (HA), leg. W. Declercq. Nieuw voor HA.

Sclerocona acutella – mantelmot: Eén ex. op 24.v.2018 te Sint-Martens-Lennik (VB), leg. M. Henry & L. Kestermont. Nieuw voor VB.

Depressariidae

Agonopterix alstromeriana – blauwvlekkaartmot: Eén ex. op 11.iv.2018 te Mechelen (AN), leg. J. Soors. Eén ex. op 12.vii.2019 te Tertre (HA), leg. M. Ancelin. Eén ex. op 14.vi.2019 te Mehaigne (NA), leg. T. Marriage. Nieuw voor AN, HA en NA.

Agonopterix ciliella – bonte kaartmot: Eén ♂ op 21.iv.2016 te Hooglede (WV), leg. & gen. det. W. Declercq. Nieuw voor WV.

Agonopterix conterminella – wilgenkaartmot: Eén ex. op 17.vi.2017 te Egem (WV), leg. W. Declercq. Eén ex. op 14.vii.2018 in de vallei van de Holzwarche nabij Murringen (LG), leg. R. Recour *et al*. Nieuw voor WV en LG.

Agonopterix subpropinquella – distelkaartmot: Eén ex. op 10.iv.2015 in de Maten te Genk (LI), leg. S. Raymaekers. Nieuw voor LI.

Depressaria albipunctella – witstipplatlijfje: Eén ex. op 21.iv.2014 te Lommel (LI), leg. H. Dries. Nieuw voor LI.

Depressaria depressana – klein peenplatlijfje: Eén ex. op 19.vii.2014 te Ledeberg nabij Gent (OV), leg. R. Nossent. Nieuw voor OV.

Depressaria douglasella – bont platlijfje: Eén ♂ op 27.ix.2019 te Wasmes nabij Colfontaine (HA), leg & gen. det. W. Declercq. Nieuw voor HA.

Depressaria pulcherrimella – klein platlijfje: Eén ♂ op 21.viii.2018 in Les Pairées Ouest te Resteigne (LX), leg. & gen. det. C. Steeman. Nieuw voor LX.

Depressaria ultimella – torkruidplatlijfje: Twee poppen en drie exuviae op 26.ix.2019 te Lavaux-Sainte-Anne (NA), imago uitgekomen op 27.ix, leg. R. Meert, gen.det. S. Wullaert. Nieuw voor NA.

Ethmia dodecea – tienvlekzwartwitmot: Eén ex. op 26.vi.2019 te Aywaille (LG), leg. D. Gailly *et al.* Nieuw voor LG.

Douglasiidae

Tinagma balteolella – witvleklepelmot: Twee ex. op 26.v.2019 te Latour (LX), leg. C. Steeman & S. Wullaert. Nieuw voor LX.

Tinagma ocnerostomella – dwerglepelmot: Eén ♂ op 28.v.2017 te Lanaye (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LG.

Tinagma perdicella – lepelmot: Zes ex. op 27.v.2019 te Moen (WV), leg. R. Recour. Eén ex. op 14.vi.2019 te Astene (OV), leg. J. Van Wichelen. Dit zijn de eerste waarnemingen voor Vlaanderen en is nieuw voor WV en OV.

Elachistidae

Blastodacna atra – appelkwastmot: Eén ex. op 24.vii.2013 te Kerkhoven (LI), leg. H. Dries. Eén ex op 28.v.2018 te Gent (OV), leg. B. Van Camp. Nieuw voor LI en OV.

Chrysoclista lathamella – donkere klinknagelmot: Eén ex. op 30.vii.2019 te Bihain (LX), leg. C. Steeman & W. Mertens (Fig. 3). Dit is slechts de tweede gekende waarneming voor België, de eerste was in het begin van de 19de eeuw in de provincie NA. Nieuw voor LX.

Fig. 3. *Chrysoclista lathamella*, 2019-07-30, Bihain, LX. © Chris Steeman.

Chrysoclista linneella – klinknagelmot: Eén ex. op 25.vii.2018 te Loppem (WV), leg. F. Rogiers. Nieuw voor WV.

Elachista albidella – witte zeggemineermot: Eén ♂ op 25.vi.2019 te Murringen (LG), leg. C. Steeman *et al.*, gen. det. C. Steeman. Nieuw voor LG.

Elachista alpinella – alpenzeggemineermot: Twee ♂ op 19.viii.2018 in de vallei van de Ziepbeek te Lanaken (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LI.

Elachista atricomella – grote grasmineermot: Tien ex. op 19.v.2019 in het Stamprooiersbroek te Kinrooi (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LI.

Elachista bisulcella – duinrietmineermot: Eén ex. op 23.vii.2019 te Murringen (LG), leg. D. Gailly. Eén ♀ op 01.ix.209 in de Doornpanne te Koksijde (WV), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LG en WV.

Elachista chrysodesmella – gevinde kortsteel-mineermot: Eén ♂ en ♀ op 08.vi.2019 te Resteigne (LX), Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LX.

Elachista consortella – kustgrasmineermot: Eén ♂ op 26.iv.2019 te Bihain (LX), leg. C. Steeman *et al.*, gen. det. S. Wullaert. Eén ♂ op 22.vii.2019 te Mechelen-Aan-De-Maas (LI), Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LX en LI.

Elachista freyerella – kleine grasmineermot: Eén ♀ op 01.vii.2018 te Montagne Saint-Pierre te Visé (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LG.

Elachista gangabella – boskortsteelmineermot: Eén ♂ op 01.vii.2018 te Montagne Saint Pierre te Visé (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LG.

Elachista humilis – grijze grasmineermot: Eén ♂ op 13.v.2019 in Grand Quarti te Beauraing (NA), leg. & gen. det. C. Steeman. Nieuw voor NA.

Elachista luticomella – geelkopgrasmineermot: Eén ex. op 09.vii.2013 te Eupen (LG), leg. J. Verstraeten. Nieuw voor LG.

Elachista lastrella – bergdravikmineermot: In totaal drie ex. waarvan één ♂ op 03.v.2019 in Les Pairées Ouest te Resteigne (LX), leg. C. Steeman & S. Wullaert, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LX.

Elachista metella – gierstgrasmineermot: Deze soort werd in 2002 nieuw voor de wetenschap beschreven en behoort tot het *Elachista cingillella*-complex. Na onderzoek door L. Kaila & J. Junnilainen bestaat dit complex uit 6 geldige soorten. Alle verwijzingen naar *Elachista cingillella* uit Zuid-Europa en België hebben in feite betrekking op *Elachista metella*. De soort was vroeger bekend uit NA als *Elachista cingillella* op basis van slechts drie mannelijke exemplaren die op 26.v.1980 werden gevangen te Belvaux (NA). leg. & gen. det. W. De Prins (Fig. 4). Op 17.v.2019 werd een ♂ verzameld te Resteigne (LX), leg & gen. det. C. Steeman, bevestigd door L. Kaila. **Het voorkomen van de soort wordt hier dus voor het eerst gemeld voor België**. Tevens nieuw voor LX.

Elachista poae – liesgrasmineermot: Eén ♂ op 22.iv.2018 in het Walenbos te Tielt-Winge (VB). Eén ♂ op 08.vii.2018 in de Abeekvallei te Peer (LI), beide leg.

Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor VB en LI.

Fig. 4. *Elachista metella*, 1980-05-26, Belvaux, NA. © Willy De Prins.

Elachista subocellea - geelbandgrasmineermot: Eén ♂ op 02.vi.2018 te Resteigne (LX). Eén ex. op 27.v.2018 te Koersel (LI), beide leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LX en LI.

Perittia obscurepunctella - kamperfoeliemineermot: Eén ex. op 10.v.2012 te Couthuin (LG), leg. P. Vanmeerbeeck, det. T. Muus. Nieuw voor LG.

Stephensia brunnichella – halsbandmineermot: Twee mijnen op *Clinopodium vulgare* (borstelkrans) op 14.ix.2019 te Torgny (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LX.

Epermeniidae

Epermenia chaerophyllella – mineerborstelmot: Eén rups op *Heracleum sphondylium* (gewone berenklauw) op 02.vi.2018 op Tienne des Vignes te Resteigne (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LX.

Phaulernis dentella – grijze borstelmot: 1 ex. op 10.vi.2019 te Ethe (LX), leg. P. Vantieghem. Nieuw voor LX.

Erebidae

Amata phegea – phegeavlinder: Eén rups op 14.iv.2014 te Malchamps (LG), leg. C. Deschepper. Nieuw voor LG.

Callimorpha dominula – bonte beer: Eén ex. op 29.vi.2019 in Kortrijk (WV), leg. S. Bossuyt. De soort breidt haar areaal uit. Nieuw voor WV.

Catocala fraxini – blauw weeskind: Eén ex. op 28.viii.2019 in het natuurpark Het Zwin (WV), leg. J. Elst. De soort blijft op steeds meer plaatsen opduiken. Nieuw voor de kuststreek en voor WV.

Dysauxes ancilla – dienares: Vondst van een zeer grote populatie in het Bois de la Rochette in Chaudfontaine (LG), in het hart van het Belgisch areaal (110 ex. op 8.vii.2019, leg. Werkgroep Bladmineerders).

Eublemma parva – klein purperuiltje: Deze zuidelijke migrerende soort rukt verder op en is nu voor het eerst ook in OV gezien, op 23.vi.2019 te Merelbeke (OV), leg. B. de Witte. Tevens waarnemingen in Ieper (7.vii.2019, leg. M. Willems) en Fagnolle in de Naamse kalkstreek (16.viii.2019, leg. M. Decrick). Nieuw voor OV.

Pelosia obtusa – klein muisbeertje: Eén ex. op 21.07.2018 te Zomergem (OV), leg. P. Wijnsouw. De dichtst bekende vindplaatsten bevinden zich in het krekengebied van Zeeuws-Vlaanderen. Nieuw voor OV.

Schrankia taenialis – gelijnde micro-uil: Eén ex. op 26.vii.2019 te Zedelgem (WV), leg. W. Veraghtert & A. Schneider. Nieuw voor WV.

Zanclognatha lunalis – maansnuituil: Eén ex. op 30.vi.2018 te Averbode Bos en Heide te Tessenderlo (LI), leg. G. Van den Heuvel. Nieuw voor LI.

Gelechiidae

Acompsia schmidtiellus – limburgse fluweelpalpmot: Eén ex. op 22.vii.2019 te Robechies nabij Chimay (HA), leg. B. Sleeman. Nieuw voor HA.

Anarsia innoxiella – esdoornscheutboorder: Eén 1 ex. op 30.vi.2019 te Moeskroen (HA), leg. C. Gruwier. Vijf ex. op 07.vii.2013 te Kuurne (WV), leg. T. Calu. Eén ex. op 27.v.2018 te Vilvoorde (VB), leg. O. Deplus. Eén ex. op 06.vi.2011 te Gerhagen (LI), leg. F. Van de Meutter. Eén ex. op 27.v.2017 te Ensebach-our (LG), leg. E. Thoen *et al*. Nieuw voor HA, WV, VB, LI en LG.

Aristotelia brizella – kwelderpistoolmot: Twee ex. op 25.v.2019 in de Zwinvlakte te Knokke-Heist (WV), leg. Werkgroep Bladmineerders. Twintig rupsen gevonden in bloemhoofdjes van *Armeria maritima* (Engels gras) op 16.vi.2019 te Balen-Keiheuvel (AN), leg. C. Van Steenwinkel (Fig. 5). Deze soort was voorheen alleen bekend van LG en is dus nieuw voor Vlaanderen, WV en AN.

Fig. 5. *Aristotelia brizella*, in bloemhoofdjes van *Armeria maritima*, 2019-06-16, Balen-Keiheuvel, AN. © Carina Van Steenwinkel.

Brachmia inornatella – poeltjespalpmot: Eén ex. op 16.v.2018 te Stockay (LG), leg. P. Vanmeerbeeck. Eén ♂ op 22.vii.2015 te Amberloup (LX), leg. D. De Mesel, gen. det. C. Steeman. Nieuw voor LG en LX.

Bryotropha basaltinella – grootvlekmospalpmot: Eén ex. op 02.viii.2011 te Zichem (VB), leg. M. Herremans. Nieuw voor VB.

Bryotropha domestica – mospalpmot: Eén ♂ op 22.vii.2018 te Nismes (NA), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor NA.

Bryotropha umbrosella – variabele mospalpmot: Eén ♂ op 27.vi.2018 te Koersel (LI), leg. Werkgroep

Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Eén ♂ op 14.vii.2018 in de vallei van de Holzwarche te Murringen (LG), leg. R. Recour *et al*., gen. det. R. Recour. Nieuw voor LI en LG.

Carpatolechia aenigma – sobere smalpalpmot: Eén ♂ op 21.iv.2019 in het Nationaal Park Hoge Kempen te Maasmechelen (LI), leg. K. Thonissen & J. Verstraeten, gen. det. C. Steeman. **Nieuwe soort voor België.**

Carpatolechia fugacella – variabele smalpalpmot: Eénendertig ex. op 01.vii.2018 te Lanaye (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders. Eén ♀ op 07.vii.2019 te Torgny (LX), Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LG en LX.

Carpatolechia fugitivella – streepsmalpalpmot: Eén ex. op 30.vi.2019 te Moeskroen (HA), leg. C. Gruwier. Eén ♀ op 21.vi.2017 te Koksijde, leg. & gen. det. R. Recour. Nieuw voor HA en WV.

Caryocolum fraternella – bruine kustmot: Eén ex. op 27.vi.2018 te Waimes (LG), leg. H. Paye. Nieuw voor LG.

Caryocolum kroesmanniella – gevlekte kustmot: Eén ♂ op 11.viii.2019 in de vallei van de Holzwarche te Murringen (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Eén ex. op 07.vii.2018 te Munte nabij Merelbeke (OV), leg. H. Van Doorslaer. Nieuw voor LG en OV.

Caryocolum tricolorella – driekleurige kustmot: Eén ex. op 10.viii.2019 te ’S Gravenvoeren (LI), leg. M. Vangansbeke. Nieuw voor LI.

Caryocolum vicinella – : Eén ex. op 30.viii.2015 te Aywaille (LG), leg. D. Gailly. Nieuw voor LG.

Chionodes fumatella – witschubbige palpmot: Negen ex. op 19.viii.2019 te Koersel (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LI.

Cosmardia moritzella – bonte muurpalpmot : Eén ex. op 03.vi.2019 te Robelmont (LX), leg. M. Ameels. Nieuw voor LX.

Dichomeris ustalella – roestkleurige palpmot: Eén ex. op 05.vi.2018 te Virelles (HA), leg. S. Claerebout. Nieuw voor HA.

Eulamprotes immaculatella – grijstandboegspriet-mot: Drie ex. op 25.vi.2018 te Han-sur-Lesse (NA), leg. C. Steeman & E. Thoen. Nieuw voor NA.

Eulamprotes superbella – smalle zilverbandboeg-sprietmot: Eén ex. op 15.v.2017 te Balen (AN), leg. L. Janssen. Nieuw voor AN.

Exoteleia dodecella – dennenlotmot: Eén ex. op 23.vi.2014 te Hooglede (WV), leg. W. Declercq. Nieuw voor WV.

Gelechia nigra – zwarte palpmot: Eén ex. op 13.x.2019 te Bohan (NA), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor NA.

Gelechia senticetella – zwarte haakpalpmot: Twee ex. op 07.vii.2019 te Ethe (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LX.

Gelechia sororculella – haakpalpmot: Drie ex. op 14.vii.2018 in de vallei van de Holzwarche te Murringen (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LG.

Metzneria lappella – klispalpmotmot: Eén ♂ op 01.vii.2018 te Lanaye (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LG.

Monochroa conspersella – witvlekboegsprietmot: Eén mijn op 04.viii.2019 te Erwetegem nabij Zottegem (OV), leg. G. Van Vlierden. Eén ex. op 08.v.2013 te Moeskroen (HA), leg. C. Gruwier. Nieuw voor OV en HA.

Monochroa divisella – donkere boegsprietmot: Eén ♂ op 23.vi.2018 in Sint-Onolfspolder te Dendermonde (OV), leg. J. De Coninck & D. De Mesel, gen. det. C. Steeman. Nieuw voor OV.

Monochroa lutulentella – spireaboegsprietmot: Zesenvijftig ex. op 21.vi.2016 in het Vierkensbroek nabij Averbode (VB), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor VB.

Monochroa hornigi – duizendknoopboegsprietmot: Eén rups op *Persicaria lapathifolia* (beklierde duizendknoop) op 02.xi.2017 te Ieper (WV), leg M. Willems. Nieuw voor WV.

Monochroa moyses –zeeuwse boegsprietmot: Eén ♀ op 21.vi.2017 te Koksijde (WV), leg & gen. det. R. Recour. Nieuw voor WV.

Neofaculta ericetella – heidepalpmot: Eén ex. op 23.iv.2017 te Braine-le-Comte (HA), leg. P. Jenard. Nieuw voor HA.

Neofriseria peliella – donkere gazonpalpmot: Vijftig ex. op 15.vii.2018 te Sclaigneaux (NA), leg. Werkgroep Bladmineerders. Twee ♂ op 23.vii.2017 te Trooz (LG), Werkgroep Bladmineerders, leg. S. Wullaert. Eén ex. op 10.vii.2016 te Poperinge (WV), leg. S. Noppe. Nieuw voor NA, LG en WV.

Nothris verbascella – zwartpootmot: Eén ex. op 21.v.2018 te Lommel-Balimgronden (LI) en twee rupsen op 26.v.2018 te Lommel/Balen (AN), beide leg. L. Peeters. Drie rupsen op *Verbascum* sp. (toorts sp.) op 06.iii.2019 te Kieldrecht (OV), leg. R. Hendrickx. Eén rups op 27.iv.2019 in de Vallée de Rabais te Virton (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LI, AN, OV en LX.

Pexicopia malvella – heemstzaadmot: Eén ex. op 23.vii.2019 te Assenede (OV), leg. M. Baete. Eén ex. op 12.vii.2018 te Opoeteren/Opglabbeek (LI), leg. J. Paes. Eén ex. op 12.vi.2017 te Esneux (LG), leg. E. Wille. Nieuw voor OV, LI en LG.

Platyedra subcinerea – kaasjeskruidmot: Eén ex. op 20.iv.2019 te Genk (LI), leg. R. Hendrickx *et al*. Eén ex. op 19.vi.2019 te Kain (HA), leg. JF. Languy. Eén ex. op 23.v.2018 te Aische-en-Refail (NA), leg. I. Volont & R. Raison. Nieuw voor LI, HA en NA.

Pseudotelphusa paripunctella – stipjespalpmot: Eén ex. op 19.v.2019 te Beernem (WV), leg. A. De Ketelaere. Nieuw voor WV.

Scrobipalpula tussilaginis – hoefbladpalpmot: Eén mijn op *Tussilago farfara* (klein hoefblad) op 06.vii.2019 te Latour, Leg. W. Mertens. Nieuw voor LX.

Syncopacma ochrofasciella – hokjespeulband-palpmot: Vijf mijnen op *Astralagus glycyphyllos* (hokjespeul) op 29.ix.2019 te Torgny (LX), leg. R. Nossent & E. Thoen. Nieuw voor LX.

Teleiodes flavimaculella – donkere maanpalpmot: Eén ex. op 26.vi.2019 te Vielsalm (LX), leg. R. Thunus. Nieuw voor LX.

Teleiodes saltuum – korrelpalpmot: Eén ex. op 25.vi.2017 te Ovifat (LG), leg. Violet & Remco. Nieuw voor LG.

Eriocraniidae

Paracrania chrysolepidella – slanke purpermot: Tien mijnen op *Corylus avellana* (hazelaar) op 05.v.2018 aan Etang de Virelles te Virelles (HA), leg. S. Claerebout. Nieuw voor HA.

Geometridae

Anticlea derivata – getekende rozenspanner: Eén ex. op 20.iv.2019 in het centrum van Ronse (OV), leg. J. Glibert. Dit is de eerste waarneming van deze soort voor OV.

Asthena anseraria – kornoeljespanner: Eén ex. op 11.viii.2019 te Wezemaal (VB), leg. D. & W. Hennebel. Uit Vlaanderen was de soort tot nu toe slechts bekend uit LI uit de jaren 1930. Ook in Wallonië geldt de soort tegenwoordig als een rariteit. Nieuw voor VB.

Chlorissa cloraria – sierlijke zomerspanner: Vorig jaar ontdekte Willy De Prins in de collecties van het KBIN verkeerd gedetermineerde exemplaren uit Torgny die aantoonden dat deze soort in België niet beperkt was tot één populatie in de omgeving van Theux, zoals tot dan gedacht. J.L. Renneson (pers. comm.) bevestigt met genitaalprepaten dat de soort ook nu nog steeds schaars voorkomt in Torgny.

Earophila badiata – rozenspanner: Eén ex. op 26.iii.2019 te Maasmechelen (LI), leg. J. Verstraeten. Nieuw voor LI.

Eupithecia plumbeolata – hengeldwergspanner: Eén ex. op 16.v.2017 te Berlare (OV), leg. D. De Mesel. Nieuw voor OV.

Eupithecia venosata – silenedwergspanner: Eén ex. op 30.v.2019 te Hoboken (AN), leg. S. Baeten & J. Elst. Nieuw voor AN.

Gnophos furvata – grote bruine spanner: Drie ex. op 01.vii.2018 en twee ex. op 08.vii.2018 te Esneux (LG), leg. E. Wille. Op 26.vi.2019 werd de soort ook in de Carrière de la Falize bij Remouchamps (LG) gezien (leg. P. Vanmeerbeeck). Merkwaardig genoeg zijn dit de eerste waarnemingen uit de Luikse kalkzoom. Nieuw voor LG.

Horisme radicaria – tweelingbosrankspanner: Eén ex. op 16.v.2017 aan Etang de Virelles te Virelles (HA), leg. S. Claerebout Eén ex. op 03.viii.2018 in De Panne (WV), de eerste waarneming aan de kust, leg & gen. det. R. Recour. De opmars gaat met andere woorden verder en de soort is inmiddels verspreid over het hele land. Nieuw voor HA en WV.

Idaea macilentaria – slanke stipspanner: Enkele zeer oude en niet bevestigde waarnemingen in de catalogus van Lambillion daar gelaten is dit in België altijd een soort van het uiterste zuiden geweest, maar ook daar ontbraken voor zover ons bekend de laatste vier decennia waarnemingen. De aanwezigheid van de soort op Belgisch grondgebied is op 20.vi.2019 echter herbevestigd in Halanzy (LX) (leg. J. Pintens).

Lampropteryx otregiata – donkere walstrospanner: Twee ex. op licht op 25.viii.2019 te Baugnez nabij Waimes (LG), leg. R. Thunus & R. Paquay. Nieuw voor LG.

Menophora abruptaria – zwartvlekspikkelspanner: Eén ex. op 11.vii.2019 te Zichen-Zussen-Bolder (LI) nabij Riemst, leg. D. Noelmans. Behalve uit BR is de soort inmiddels uit alle provincies gemeld. Nieuw voor LI.

Philereme transversata – wegedoornspanner: Eén ex. op 12.vii.2018 te Assenede (OV), leg. M. Baete. Nieuw voor OV.

Scopula ornata – kantstipspanner: Eén ex. op 20.viii.2019 en één ex. op 20.ix.2019 aan de Vaarttaluds in Moen (WV); dit sluit enigszins aan bij de als enigmatisch beschouwde vondst in Deinze (OV) in 2017. Ook in Beringen (LI) werd de soort gezien (09.vi.2019). Deze warmteminnende soort, gewoon in de kalkgraslanden in het zuiden van het land, lijkt hiermee ook in Vlaanderen voet aan wal te krijgen.

Scopula rubiginata –purperen stipspanner: Eén ex. op 31.vii.2019 te Heurne nabij Oudenaarde (OV), leg. D. De Groote. Nieuw voor OV.

Thera vetustata –witte sparspanner: Eén ex. op 24.vi.2019 te Wortegem-Petegem (OV), leg. K. De Boeck. De soort zet zijn areaaluitbreiding duidelijk verder. Nieuw voor OV.

Glyphipterigidae

Glyphipteryx equitella – duinparelmot: Eén ex. op 06.vi.2018 te La Roche-en-Ardenne, leg. M. Valdueza. Eén ex. op 03.vi.2019 te Antwerpen LO (AN), leg. S. Baeten. Nieuw voor LX en AN.

Gracillariidae

Caloptilia falconipennella – variabele elzensteltmot: Telkens één ex. op 30.iii.2017 te Sclaigneaux (NA) en op 16.iv.2018 te Couthuin (LG), beide leg. P. Vanmeerbeeck. Nieuw voor NA en LG.

Caloptilia honoratella – bleke esdoornsteltmot: Eén ex. op 23.iv.2019 in het centrum van Ronse (OV), leg. J. Glibert. Eén ex. op 03.xi.2019 te Bande (LX), leg. D. Dufour. Nieuw voor OV en LX.

Caloptilia rufipennella – donkere esdoornsteltmot: Eén mijn op *Acer platanoides* (noordse esdoorn) op 18.ix.2017 te Sclaigneaux (NA), leg. P. Vanmeerbeeck. Nieuw voor NA.

Caloptilia semifascia – gehaakte steltmot: 1 ex. op licht op 15.x.2018 te Oostduinkerke (WV), leg. R. Hulsbosch. Eén ex op 29.vi.2015 te Merksem (AN), leg. G. De Prins, det. W. De Prins. Nieuw voor WV en AN.

Macrosaccus robiniella – acaciavouwmot: Tien mijnen op 19.viii.2018 te Marche-en-Famenne (LX), leg. D. Gailly. Nieuw voor LX.

Parectopa robiniella – acaciawolkje: Achttien mijnen op 29.ix.2019 te Rixensart (BW), leg. D. Gailly. Vijf mijnen op 27.ix.2019 te Boussu (HA), leg. W. Declercq. Nieuw voor BW en HA.

Phyllonorycter cerasinella – bergbremstengel-mineermot: Eén ♂ op 03.v.2019 in Les Pairées Ouest te Resteigne (LX), leg. C. Steeman & S. Wullaert, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LX.

Phyllonorycter comparella – abeelvouwmot: Vijf mijnen op 06.x.2018 te op *Betula* sp. (berk sp.) op 24.x.2015 te Lanaye (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LG.

Phyllonorycter dubitella – boswilgvouwmot: Eén ex uitgekweekt van *Salix caprea* (boswilg) op 13.viii.2018 te Baasrode (OV), R. Goossens. Nieuw voor OV.

Phyllonorycter froelichiella – oranje elzenvouwmot: Eén mijn met grijze larve op 25.x.2013 te Couthuin (LG), leg. P. Vanmeerbeeck. Nieuw voor LG.

Phyllonorycter insignitella – klavervouwmot: Eén ex. op 20.iv.2018 te Couthuin (LG), leg. P. Vanmeerbeeck. Nieuw voor LG.

Phyllonorycter pastorella – late wilgenvouwmot: Drie mijnen op 14.ix.2019 te Latour (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LX.

Phyllonorycter roboris – bonte eikenvouwmot: Eén ex. op 05.vii.2018 aan Etang de Virelles te Virelles (HA), leg. D. Gailly *et al*. Nieuw voor HA.

Spulerina simploniella – eikenbaststeltvouwmot: Tijdens het valideren op waarnemingen.be van een reeks *Argyresthia brockeella* zat er tussen de foto's één ex. van deze soort. Eén ex. op 13.vi.2018 in het moeras van Harchies te Hensies (HA), leg. P. Jenard & M. en E. Lorin (Fig. 6), det. C. Steeman. De soort was voordien alleen bekend van de regio Postel en Turnhout (AN) in viii.1861 in aantal, leg. L. Becker. Na meer dan 150 jaar afwezigheid is dit dus de tweede bevestigde waarneming voor België; tevens nieuw voor HA.

Fig. 6. *Spulerina simploniella,* 2018-06-13, Harchies te Hensies, HA. © Mario Lemaire.

Heliozelidae

Heliozela hammoniella – berkenzilvervlekmot: Eén mijn op *Betula* sp. (berk sp.) op 24.x.2015 te Averbode (VB), leg. P. & M. Wouters. Nieuw voor VB.

Hesperiidae

Pyrgus armoricanus – bretons spikkeldikkopje: Eén ex. op 9.vi.2019 in Rocherath (LG), leg. J.P. Van San. De areaaluitbreiding van deze soort gaat verder in West-Europa. Nieuw voor LG.

Incurvariidae

Incurvaria koerneriella – beukenbladsnijdermot: Vier mijnen op *Fagus sylvatica* (beuk) op 31.v.2019 in het Polygoonbos te Geluveld (WV), leg. M. Willems. Nieuw voor WV.

Lasiocampidae

Malacosoma castrensis – heideringelrups: Eén ex. op 24.vii.2014 te Attenrode/Wever (VB), leg. E. Marjaux. Nieuw voor VB.

Lyonetiidae

Lyonetia prunifoliella – sleedoornhangmot: Eén ex. op 25.vii.2018 te Forges nabij Chimay (HA), leg. S. Claerebout. Nieuw voor HA.

Lypusidae

Agnoea flavifrontella – vroege zaksikkelmot: Twee ♂ op 18.v.2019 in het Stamprooiersbroek te Kinrooi (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LI.

Agnoea latipennella – vroege zaksikkelmot: Eén ♂ op 17.v.2019 te Petit-Fays (NA), leg. & gen. det. C. Steeman. Nieuw voor NA.

Agnoea subochreella – gele zaksikkelmot: Eén ex. op 09.vi.2017 te Watermaal-Bosvoorde (BR), leg. Vandiest R. Eén ♂ op 31.v.2019 te Chairière (NA), leg & gen. det. R. Recour. Nieuw voor BR en NA.

Amphisbatis incongruella – inktmot: Eén ♂ op 30.iii.2019 in het Hageven te Neerpelt (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LI. Van deze zeer zeldzame soort zijn maar een handvol waarnemingen bekend.

Momphidae

Mompha idaei – wilgenroosjeswortelmot: Eèn ex. op 22.v.2019 te Macon (HA), leg. S. Claerebout. Nieuw voor HA.

Mompha lacteella – donkerbonte wilgenroosjesmot: Twee ex. op 25.iv.2019 te Amberloup (LG), leg. D. De Mesel. Nieuw voor LG.

Nepticulidae

Ectoedemia minimella: gerekte berkenblaasmijnmot: Eén bladmijn op 12.x.2018 in het Drongengoed te Ursel (OV), leg. W. Declercq. Drie bladmijnen op *Betula pubescens* (zachte berk) op 22.ix.2019 in Landschap De Liereman te Oud-Turnhout (AN), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor OV en AN.

Stigmella alnetella – zwartkraagelzenmineermot: Eén mijn op *Alnus glutinosa* (zwarte els) op 13.x.2018 in het Hageven te Neerpelt (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LI.

Stigmella confusella – donkere berkenmineermot: Eén bewoonde mijn op *Betula* sp. (berk sp.) op 10.ix.2016 in Ploegsteert (HA), leg. J. Seys. Nieuw voor HA.

Stigmella incognitella – appelhoekmineermot: Eén bladmijn op *Malus* sp. (appel sp.) op 31.viii.2018 in het Vinne te Zoutleeuw (VB), leg. E. Van de Schoot. Nieuw voor

Stigmella lapponica – vroege berkenmineermot: Eén mijn op *Betula* sp. (berk sp.) op 27.vii.2010 in Kesterheide te Gooik (VB), leg. T. Gyselink. Nieuw voor VB.

Noctuidae

Acontia lucida – bleekschouderuil: Eén ex. op 24.vii.2019 te Hooglede (WV), leg. W. Declerq (Fig. 7). Eén ex. op 29.viii.2019 te Hoepertingen (LI), leg. S. Carolus. Nadat de soort vorig jaar nieuw voor ons land gevonden werd in de Gaume zijn dit meteen de tweede en derde waarnemingen voor België. Nieuw voor WV en LI.

Fig. 7. *Acontia lucida,* 2019-07-24, Hooglede, WV. © Wim Declerq.

Aedia funesta – bleekschouderuil: Eén ex. op 26.vi.2019 te Aywaille (LG), leg. D. Gailly *et al*. Deze waarneming is slechts de tweede voor België en nieuw voor LG.

Apamea aquila – pijpenstro-uil: Eén ex. op 23.vii.2019 te Louveigné (LG), leg. J. Chouffart. Nieuw voor LG en de eerste maal dat deze soort buiten de Kempen wordt gezien.

Apamea epomidion – zwartrandgrasuil: Twee ex. op 24.vi.2019 in de botanische tuin "Jardin Massart" te Oudergem nabij Brussel (BR), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor BR.

Caradrina gilva – grauwe stofuil: Twee ex. op 10.vi.2019 in Bois de la Rochette te Chaudfontaine (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders. Diezelfde dag ook één ex. in het centrum van Brugge (WV), leg. H. Devriendt. De gestage opmars van deze zuidelijke soort gaat dus verder. Nieuw voor LG (tevens de eerste waarneming voor Wallonië) en nieuw voor WV.

Callopistria juventina – varenuil: Eén ex. op 21.vii.2019 in Laforêt (NA), leg. H. De Blauwe *et al*.; duikt sinds vorig jaar (2018) ook op in de Hoge Kempen (leg. J. Gorissen).

Cucullia lactucae – sla-monnik: Tot nu werden van deze zeer zeldzame soort slechts individuele rupsen gevonden. Tussen 31.vii en 11.viii.2019 werden in de buurt van Libin (LX) voor het eerst in België een hele reeks larven gevonden op *Mycelis muralis* (muursla) en op *Cirsium arvense* (akkerdistel), tot 19 ex. toe – wat lijkt te wijzen op een goede populatie (Fig. 8). Het betreft ook de eerste waarnemingen in de Ardennen. Tot nu was de soort alleen bekend van de Gaume en de kalkstreek.

Fig. 8. *Cucullia lactucae,* 2019-07-31, Libin, LX. © Chris Steeman.

Cucullia lucifuga – grijze monnik: Eén 's nachts in het gras foeragerend ex. op 8.vi.2019 op de Tienne des Vignes in Resteigne (LX), leg. T. Sierens. Van deze soort zijn slechts een handvol waarnemingen bekend, allemaal uit de kalkstreek rond Rochefort. Dit is het eerste exemplaar aan de Luxemburgse kant van de provinciegrens. Nieuw voor LX.

Eugraphe sigma – sigma-uil: Eén ex. in Chaudfontaine (LG) op 6.vi.2018, leg. D. Gailly. Eerste waarneming sinds de jaren 1970 van deze uitgestorven gewaande en in heel West-Europa zeer sterk achteruitgegane soort.

Hadena filograna – oranjevleksilenuil: Voor zover ons bekend na 25 jaar zonder meldingen bevestiging dat deze soort nog steeds voorkomt in de Luikse Maasvallei, waar hij ook in de jaren 1960-1990 regelmatig gezien werd. Tussen 24.v.2019 en 1.vi.2019 verschillende data, tot zes exemplaren per nacht in Modave (leg. P. Vanmeerbeeck *et al*.) (Fig. 9).

Fig. 9. *Hadena filograna*, 2019-05-24, Maasvallei, LG. © Philippe Vanmeerbeeck.

Heliothis viriplaca – lichte daguil: Van deze warmteminnende soort met zwerfneigingen waren de voorbije decennia alleen enkele sporadische waarnemingen in de Gaume bekend. Eén ex. op 01.vii.2019 in Franchimont (NA), leg. T. de Thier; één ex. op 11.vii.2019 op de Montagne-aux-Buis in Nismes (NA), leg. M. Vangansbeke; één ex. op 31.vii.2019 in Hastière (NA), leg. G. Groenez en J. Glibert. De laatste waarnemingen uit de Naamse kalkstreek dateren voor zover ons bekend uit de jaren 1930-1940. Eén ex. op

 ISSN 0771-5277

25.viii.2019 in het Volkegembos te Oudenaarde (OV), leg. D. De Groote & L. Reychler. Nieuw voor OV.

Hoplodrina superstes – twijfelstofuil: Eén ex. op 30.vii.2016 in Les Spinets te On (LX), leg. J. Jansen *et al*. De vindplaats sluit zeer nauw aan de bij het bekend areaal in de Naamse kalkstreek. Nieuw voor LX.

Noctua orbona – zwartpuntvolgeling: Eenendertig ex. op 22.ix.2019 op de Balimgronden in Lommel (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders. Uitzonderlijk grote populatie van deze zeldzame soort die in België doorgaans in zeer lage densiteit gezien wordt.

Mythimna pudorina – grijze grasuil: Eén ex. op 12.vi.2015 in het Torfbroek te Kampenhout (VB), leg. R. Vandiest. Nieuw voor VB.

Ochropleura leucogaster – sierlijke haarbos: Eén ex. op 23.x.2019 in Hooglede (WV), leg. & gen. det. W. Declercq (Fig. 10). Een zeldzame migrant in West-Europa, die vooral in de maand oktober de jongste jaren echter steeds vaker opgemerkt werd in het UK. Wegens sterke gelijkenis met *O. plecta*, de haarbos, vallen eerdere verwisselingen onmogelijk uit te sluiten. **Eerste zekere waarneming voor België.**

Fig. 10. *Ochropleura leucogaster*, 2019-10-23, Hooglede, WV. © Wim Declercq.

Orthosia opima – bandvoorjaarsuil: Eén ex. op 18.iv.2019 in Mol (AN) (leg. M. Mangelschots, P. D'Joos en J. De Witte). Zeer bijzondere vondst van een soort die in onze contreien helemaal teruggedrongen leek tot de Noordhollandse duinen, de Veluwe, het Drentse Bargerveen en de veengebieden in de Hoge Ardennen. De vlinder werd gevangen in een klein moerasgebied waar nog meer zeer zeldzame relictsoorten overleven. Opvolgingsonderzoek zal moeten uitwijzen of hier een kleine populatie voorkomt. De dichtst bekende populatie kwam voor in de Hoge Kempen, maar de laatste waarnemingen daar dateren al van 23 jaar geleden. Nieuw voor AN.

Pseudeustrotia candidula – glanzende marmeruil: Na NA en LI duikt dit oprukkend uiltje ook in AN op. De eerste vondst was in Boechout (27.vii.2017); de tweede waarneming was op 28.viii.2019 te Vorselaar, leg. Van der Schoot P. Nieuw voor AN.

Nolidae

Meganola strigula – donker visstaartje: Eén ex. op 29.vi.2018 te Tessenderlo (LI), leg. D. Van den Heuvel. Nieuw voor LI.

Nola aerugula – licht visstaartje: Eén ex. op 20.vi.2018 in Marais Harchies te Hensies (HA), leg. P. Jenard *et al*. Nieuw voor HA.

Nymphalidae

Melitaea aurelia – steppeparelmoervlinder: Eén ex. op 26.vi.2019 in Westerlo (AN) leg. R. De Ceuster. Hoewel dit normaal een vrij honkvaste soort is, is er soms wel mobiliteit binnen de metapopulatie. De afgelopen twee uitzonderlijk droge jaren kunnen er voor gezorgd hebben dat individuen ruimer aan het zwerven geslagen zijn. Er zijn slechts twee eerdere Vlaamse meldingen bekend (ongedateerd Herne en 1959 Maaseik) (pers. med. P. Vantieghem). Nieuw voor AN.

Oecophoridae

Alabonia geoffrella – trompetmotje: Eén ex. op 02.vi.2019 te Bergendries nabij Lokeren (OV), leg. E. De Schryver. Nieuw voor OV.

Batia lambdella – grote mosboorder: Eén ex. op 30.vi.2019 te Ronse (OV), leg. L. Baekelandt. Nieuw voor OV.

Esperia sulphurella – esperiamot: Eén rups op 18.i.2019 te Wardin (LX), leg. J. Poncin. Op 26.v.2019 werd er een imago gevangen te Marenne (LX), leg. M. Valdueza. Nieuw voor LX.

Denisia similella – citroenstamgastje: Eén ex. op 23.v.2019 te Sint-Gillis-Waas (OV), leg. Nachtvlinderwerkgroep Waasland. Eén ex. op 21.vii.2016 te Waimes (LG), leg. H. Paye. Nieuw voor OV en LG.

Metalampra cinnamomea – kaneelsikkelmot: Eén ex. op 04.viii.2019 te Furfooz (NA), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor NA.

Pieridae

Pieris mannii – scheefbloemwitje: Eén ex. op 01.v.2019 te Sint-Niklaas (OV), leg. S. Casier. Eén ex. op 30.viii.2019 te Watermaal-Bosvoorde (BR), leg. M. Fajgenblat. De soort heeft daarmee op enkele jaren tijd het grootste deel van het land gekoloniseerd – er ontbreken nu alleen nog waarnemingen in WV en HA. Nieuw voor OV en BR.

Plutellidae

Plutella porrectella – gemarmerd koolmotje: Eén ex. op 02.vi.2019 te Zutendaal (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LI.

Praydidae

Atemelia torquatella – vanillevlekje: Eén mijn op 24.viii.2018 te Oudenaarde (OV), leg. L. Reychler. Nieuw voor OV.

Prodoxidae

Lampronia capitella – bessenscheutboorder: Eén ex. op 24.v.2018 te Rossignol (LX), leg. M. Willems. Nieuw voor LX.

Psychidae

Apterona helicoidella – slakkenhuiszakdrager: Meer dan vijftienhonderd kokers op 23.vi.2019 te Lanklaar (LI), leg. J. Verstraeten (fig. 11). Niet ver van deze plaats werden er op 20.vii.2019 in het Nationaal Park Hoge Kempen te Mechelen-Aan-De-Maas (LI) minstens zevenenvijftigduizend kokers geteld tijdens een inventarisatie van deze soort, leg. Werkgroep Bladmineerders. Vijftig kokers op 20.vii.2019 aan Fort Filip nabij de Schelde te Antwerpen (AN), leg. S. Verheyen. Nieuw voor LI en AN.

Fig. 11. *Apterona helicoidella*, 2019-06-23, Lanklaar, LI. © Johan Verstraeten.

Pterophoridae

Capperia britanniodactylus – salievedermot: Drie ex. op 30.v.2018 in het Molsbroek te Lokeren (OV), leg. W. De Moor & T. Van Lancker. Eén ♂ op 18.vi.2017 te Arlon-Tournich (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor OV en LX.

Cnaemidophorus rhododactyla – rozenvedermot: Eén imago op 25.vi.2017 te Elewijt (VB) en één ex op 16.vi.2018 te Erpion (HA), beide leg. T. Deroover. Eén imago op 05.vii.2019 te Opoeteren/Opglabbeek (LI), leg. J. Paes. Nieuw voor VB, HA en LI.

Hellinsia carphodactyla – donderkruidvedermot: Eén imago op licht op 10.viii.2012 te Gors-Opleeuw (LI), leg. S. Raymaekers & C. Vanderydt. Eén ♂ op 10.vi.2018 te Torgny (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LI en LX.

Hellinsia didactylites – roomkleurige vedermot: Eén imago op 28.vi.2015 te Wetteren (OV), leg. K. Bracke. Nieuw voor OV.

Merrifieldia baliodactylus – marjoleinvedermot: Eén ex. op 07.vii.2016 te Machelen (OV), leg. E. Colpaert. Nieuw voor OV.

Stenoptilia zophodactylus – duizendguldenkruid-vedermot: Twaalf ex. op 16.vi.2018 te La Rochette te Trooz (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LG.

Pyralidae

Ancylolomia tentaculella – : Eén ♂ op 20.vii.2019 te Laforêt (NA), leg. R. Recour *et al.* (Fig. 12). **Nieuwe soort voor België.**

Fig. 12. *Ancylolomia tentaculella*, 2019-07-20, Laforêt, NA. © Ivo Christiaens.

Ancylosis oblitella – levervlekmot: Eén ex. op licht op 21.vii.2019 en 17.viii.2019 te Aische-en-Refail (NA), leg. R. Raison. Dit zijn de eerste waarnemingen voor NA.

Apomyelois bistriatella – koolzwammot: Eén ex. op 23.viii.2019 te Ertvelde-Rieme (OV), leg. B. Lutin-Smet. Eén ex. op 14.x.2018 te Betekom (VB), leg. E. Van de Schoot. Nieuw voor OV en VB.

Cadra cautella – amandelmot: Eén ex. op 20.ix.2017 te Oedelem (WV), leg. R. Vanhullebusch. Nieuw voor WV.

Dioryctria sylvestrella – egale sparappelboorder: Eén ex. op 27.vii.2010 tussen Wenduine en De Haan (WV), leg. W. Decock. Eén ex. op 05.vii.2015 te Wodecq (HA), leg. J. Jansen. Nieuw voor WV, HA.

Euzophera fuliginosella – witbandberkenlichtmot: Eén ex. op 10.vi.2019 in Bois de la Rochette te Chaudfontaine (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LG.

Glyptoteles leucacrinella – zwartbandlichtmot: Eén ex. op 01.vii.2018 te Lanaye (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LG.

Homoeosoma nebulella – kruiskruidmot: Eén ex. op 19.v.2014 te Hooglede (WV), leg. W. Declercq. Nieuw voor WV.

Homoeosoma sinuella – smalle weegbreemot: Eén ex. op 18.vi.2019 te Sint-Gillis-Waas (OV), leg. D. Baert. Nieuw voor OV.

Pempeliella dilutella – kleine tijmlichtmot: Eén ex. op 02.vi.2018 te Resteigne (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LX.

Phycitodes inquinatella – fraaie weidemot: Eén ♀ op 23.viii.2019 te Moen nabij Zwevegem (WV), leg. R. Recour & R. Nossent, gen.det. R. Recour. Nieuw voor WV.

Sciota rhenella – oranje bandlichtmot: Twee ex. op licht op 14.vii.2019 op de Sint-Pietersberg te Visé (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LG.

Scoparia pyralella – oranje granietmot: Eén ex. op 30.v.2018 te Robechies (HA), leg. B. Sleeman. Nieuw voor HA.

Vitula biviella – katjeslichtmot: Eén ex. op 20.vi.2018 te Embourg (LG), leg. D. Gailly. Nieuw voor LG.

Scythrididae

Enolmis acanthella – korstmosdikkopmot: Eén ex. op 23.vi.2019 te Villers-sur-Lesse (NA), leg. J. Y. Baugnée. Eén ex. op 30.vi.2019 te Hoboken (AN), leg. J. Pintens. Nieuw voor NA en AN.

Scythris cicadella – gevlekte dikkopmot: Eén ex. op 30.vii.2019 te Zichem (VB), leg. D. & G. Van den Heuvel. Een ander ex. op 03.viii.2019 te Hallaar (AN), leg. G. Van den Wyngaert. Nieuw voor VB en AN.

Scythris picaepennis – goudspikkelige dikkopmot: Drie ♂ op 22.viii.2019 in de Westhoek te De Panne (WV), leg. R. Recour & R. Nossent, gen. det. R. Recour. Nieuw voor WV.

Scythris potentillella – tijmdikkopmot: Vijf ex. op 14.vii.2018 te Sclaigneaux (NA), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor NA.

Sesiidae

Synanthedon conopiformis – oranjetipeikenwespvlinder: Negenenveertig ex. op feromoon op 9.vi.2019 in het Bois de la Rochette in Chaudfontaine (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders (Fig. 13). Het was decennia geleden dat de soort in het Luikse gezien was en nooit eerder werd in België zo een grote populatie van deze soort gevonden.

Fig. 13. *Synanthedon conopiformis*, 2019-06-09, Chaudfontaine, LG. © Philippe Vanmeerbeeck.

Tineidae

Dryadaula heindeli – boomzwammot: Eén ex. op 16.vii.2017 te Waimes (LG), leg. H. Paye. Twintig ex. op feromoon op 09.vi.2018 te Perwez (NA), leg. R. Meert. Nieuw voor LG en NA.

Infurcitinea argentimaculella – moswortelmot: Eén rups in koker op 11.i.2019 te Hollebeke nabij Ieper (WV), leg. M. Willems. Eén koker op 16.ii.2019 te Chaudfontaine (LG), leg. D. Gailly. Eén koker op 19.ii.2020 te Moeskroen (HA), leg. C. Gruwier. Nieuw voor WV, LG en HA.

Infurcitinea ignicomella – zandkroeskopje: Eén ex. op 26.vi.2019 te Overpelt (LI), leg. P. D'Joos. Nieuw voor LI. De eerste waarneming voor België was op 16.vi.2005 in het grenspark Kalmthoutse Heide te Kalmthout (AN), leg. M. Jacobs & C. Steeman en niet in 2012 te Kalmthout (AN), zoals verkeerd gemeld in het artikel door D. Slootmaekers (2013).

Lichenotinea pustalatella – gevlekte algenmot: Zes ex. op 13.vii.2019 te Sint-Pietersberg te Visé (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LG.

Opogona sacchari – bananenboorder: Eén ex. op 18.i.2020 te Henri-Chapelle (LG), leg. D. Moonen. Nieuw voor LG.

Psychoides verhuella – tongvarenvretertje: Twintig mijnen op *Asplenium scolopendrium* (tongvaren) op 24.iii.2018 te Watermaal-Bosvoorde (BR), leg R. Hendrickx *et al.* Nieuw voor BR.

Tischeriidae

Coptotriche heinemanni – zwarte bramenvlekmot: Tien mijnen op *Agrimonia eupatoria* (gewone agrimonie) op 14.ix.2019 te Torgny (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Zeven mijnen op 20.ix.2019 op Roche Madoux te Vièrves-sur-Viroin (NA), leg. W. Declercq & M. Willems. Vijf mijnen op 27.ix.2019 op de Terril du Dix-Huit te Wasmes nabij Colfontaine (HA), leg. W. Declercq. Slechts de tweede, derde en vierde waarneming voor ons land en voor het eerst in 20 jaar nog eens gemeld. Nieuw voor NA en HA.

Coptotriche gaunacella – sleedoornvlekmot: Acht mijnen op *Prunus spinosa* (sleedoorn) op 14.ix.2019 te Torgny (LX) en éénentwintig mijnen te Latour (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Het was meer dan 20 jaar geleden dat deze soort nog werd gemeld uit ons land, slechts de tweede en derde waarneming voor België.

Tortricidae

Acleris kochiella – iepenbladroller: Eén ex. op 13.iv.2016 te Koksijde (WV), leg. R. Recour. Nieuw voor WV.

Acleris literana – groene boogbladroller: Eén ex. op 17.iv.2019 te Nukerke (OV), leg. S. Feys. Nieuw voor OV.

Acleris schalleriana – zuidelijke boogbladroller: Eén ex. op 25.x.2017 te Virelles (HA), leg. S. Claerebout. Nieuw voor HA.

Acleris schepherdana – spireaboogbladroller: Eén ex. op 04.viii.2019 te Robechies (HA), leg. B. Sleeman. Nieuw voor HA.

Aethes margaritana – roestbandmalsnuitje: Eén ex. op 05.vi.2017 te Heurne (OV), leg D. De Groote *et al.* Nieuw voor OV.

Aethes williana – geschaafd smalsnuitje: Eén ex. op 03.v.2018 te Stockay (LG), leg. P. Vanmeerbeeck. Nieuw voor LG.

Ancylis comptana – kleine haakbladroller: Twee ex. op 29.iii.2019 te Modave (LG), leg. P. Vanmeerbeeck. Nieuw voor LG.

Aphelia paleana – gele bladroller: Drie ex. op 14.vii.2013 te Lommel (LI), leg. W. Veraghtert *et al*. Eén ex. op 06.vii.2019 te Oignies-en-Thiérache (NA), leg. W. Engels. Nieuw voor LI en NA.

Aphelia viburnana – oranjegele bladroller: Eén ex. op 20.viii.2019 te Waver (VB), leg. G. Casalanguida. Nieuw voor VB.

Capua vulgana – meibladroller: Eén ex. op 30.vi.2017 te Virelles (HA), leg. S. Claerebout. Eén ex. op 27.v.2017 in De Panne (WV), leg. J. Dewolf & R. Recour. Nieuw voor HA en WV.

Celypha cespitana – oranjegele lijnbladroller: Eén ex op 29.v.2015 in de Westhoek in De Panne (WV), leg. R. Recour. Nieuw voor WV.

Celypha rosaceana – roze lijnbladroller: Eén ex op 17.vi.2017 in het Provinciaal Domein Puyenbroeck te Wachtebeke (OV), leg. Nachtvlinderwerkgroep Waasland. Eén ex. op 14.vi.2019 te Mehaigne (NA), leg. T. Mariage. Eén ex. op 28.v.2017 te Warchenne (LG), leg. J. Dewolf *et al*. Nieuw voor OV, NA, LG.

Celypha rurestrana – grauwe lijnbladroller: Eén ex. op 02.vi.2018 te Arlon (LX), Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LX.

Cochylis posterana – roodtipbladroller: Eén ex. op 28.viii.2019 te Moeskroen (HA), leg. C. Gruwier. Nieuw voor HA.

Cydia illutana – doffe sparspiegelmot: Eén ex. op 25.v.2007 te Heule (WV), leg. P. Vantieghem. Nieuw voor WV.

Cydia inquinatana – esdoornbladroller: Eén ex. op 01.vi.2017 te Sclaigneaux (NA), leg. P. Vanmeerbeeck. Nieuw voor NA.

Cydia interscindana – zonnegloedbladroller: Eén ex. op licht op 05.viii.2019 in Park Scherdemael te Anderlecht (BR), leg. M. Cuypers. Nieuw voor BR.

Cydia pactolana – C-spiegelmot: Eén ♀ op 03.vi.2019 in de Lieteberg te Zutendaal (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LI.

Cydia servillana – wilgenspiegelmot: Eén ♂ op feromoon voor *Cydia fagiglandana* (beukenspiegelmot) op 18.v.2019 in het Stamprooiersbroek te Kinrooi (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LI.

Dichrorampha alpinana – brede geelvlekwortelmot: Eén ♂ op 27.v.2019 te Moen (WV), leg. & gen. det. R. Recour.. Nieuw voor WV.

Dichrorampha flavidorsana – geelvlekwortelmot: Eén ♀ op 20.vi.2018 te Ieper (WV), leg. M. Willems, gen. det. W. Declercq. Nieuw voor WV.

Dichrorampha plumbagana – loodlijnwortelmot: Eén ♂ op 04.vi.2017 te Dilsen-Stokkem (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Eén ♂ op 20.vi.2015 te Averbode (VB), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Eén ex. op 03.v.2014 te Lavaux Sainte-Anne (NA), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LI, VB en NA.

Dichrorampha sedatana – egale wortelmot: Eén ♂ op 15.v.2018 te Ieper (WV), leg. M. Willems, gen. det. W. Declercq. Eén ♀ op 20.vi.2015 te Averbode (VB), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor WV en VB.

Dichrorampha vancouverana – haakjeswortelmot: Eén ♂ op 06.vii.2018 te Nieuwpoort (WV), leg. R. Recour *et al.*, gen. det. R. Recour. Eén ♀ op 23.vii.2018 te Han-sur-Lesse (NA), leg. & gen. det. C. Steeman. Nieuw voor WV en NA.

Eana argentana – zilverbladroller: Eén ex. op 24.vi.2019 te Diepenbeek (LI), leg. K. Thonissen. Eén ex. op 26.vi.2019 te Destelbergen (OV), leg. P. Vantieghem & E. Thoen. Het is de eerste keer dat deze zeer zeldzame soort opduikt in Vlaanderen. Of dit dwaalgasten zijn of het gaat om een areaaluitbreiding van deze zuidelijke soort zal de toekomst uitwijzen. Nieuw voor LI en OV.

Epiblema cirsiana – zuidelijke distelzadelmot: Eén ♂ op 30.v.2019 te Hooglede (WV), leg. & gen. det. W. Declercq. Nieuw voor WV.

Epiblema costipunctana –kruiskruidzadelmot: Eén rups op 23.viii.2017 te Doel (OV) en imago uitgekomen op 06.iv.2018, leg. R. Meert. Eén ex. op 12.vii.2019 te Carnières (HA), leg. A. & S. Pirson. Nieuw voor OV en HA.

Epiblema graphana – duizendbladzadelmot: Driëntwintig ex. op 15.vi.2019 te Stockay (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LG.

Epinotia caprana – gageloogbladroller: Twee ex. op 19.08.2018 in de vallei van de Holzwarche te Murringen (LG), leg. J. Elst *et al*. Nieuw voor LG.

Epinotia pygmaeana – witvleugeloogbladroller: Eén ex. op 10.iv.2018 te Overpelt (LI), leg. G. Van Hertum. Nieuw voor LI.

Epinotia fraternana – gezoneerde oogbladroller: Eén ex. op 27.iv.2019 in het Reutelbos te Beselare (WV), leg. W. Duran *et al.* Eén ex. op 08.v.2018 te Machelen (OV), leg. E. Colpaert. Nieuw voor WV en OV.

Epinotia subocellana – wilgenoogbladroller: Eén ex. op 27.v.2017 in De Panne (OV), leg. R. Recour & J. Dewolf. Nieuw voor WV.

Epinotia tedella – sparrenoogbladroller: Eén ex. op 02.vi.2018 te Deerlijk (WV), leg. R. Recour. Nieuw voor WV.

Eucosma balatonana – bitterkruidknoopvlekje: Eén ♂ op 31.v.2019 te Charière (NA), leg & gen. det. R. Recour. Nieuw voor NA.

Eupoecilia ambiguella – blauw smalsnuitje: Eén ex. op licht op 04.vi.2018 te Arlon-Toernich (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LX.

Gynnidomorpha alismana – alismabladroller: Eén ♂ op 27.v.2018 in de vallei van de Zwarte beek te Koersel (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LI.

Grapholita coronillana – kroonkruidbladroller: Tweeëntwintig ex. waarvan 1 ♂ op 26.v.2019 te Latour (LX), leg. C. Steeman & S. Wullaert, gen. det. S. Wullaert (Fig. 14). Nieuw voor LX.

ISSN 0771-5277

Fig. 14. *Grapholita coronillana*, 2019-05-26, Latour, LX. © Chris Steeman.

Grapholita discretana – v-haakspiegelmot: Drie ex. op 30.v.2019 te Zemst (VB), leg. T. Deroover. Nieuw voor VB.

Grapholita jungiella – gerekte haakspiegelmot: Eén ex. op 18.v.2014 te Mol (AN), leg. P. & M. Wouters. Nieuw voor AN.

Grapholita lobarzewskii – kleine fruitmot: Eén ex. op 27.v.2018 te Hacquegnies (HA), leg. T. Mariage. Nieuw voor HA.

Hedya ochroleucana – grote witvlakbladroller: Eén ex. op 03.viii.2018 te Nederename-Dorp (OV), leg. G. Groenez. Eén ex. op 30.v.2018 te Robechies nabij Chimay (HA), leg. B. Sleeman. Nieuw voor OV, HA.

Hysterophora maculosana – reehoefbladroller: Twee ex. op 14.v.2019 te Falaën (NA), leg. C. Steeman (Fig. 15). Nieuw voor NA en de eerste waarneming voor Wallonië.

Fig. 15. *Hysterophora maculosana,* 2019-05-14, Falaën, NA. © Chris Steeman.

Lepteucosma huebneriana – oranjeblauwe bladroller: Vier ex. op 06.vii.2019 te Vinderhoute (OV), leg. E. Thoen *et al*. Nieuw voor OV.

Lobesia botrana – druivenbladroller: Eén ex. op 18.viii.2018 te Grivegnée (LG), leg. P. Piron. Nieuw voor LG.

Metendothenia atropunctana – kleine stipbladroller: Eén ex. op 08.vi.2014 te Durbuy (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LX.

Pammene agnotana – meidoorndwergbladroller: Eén ♂ op 20.iv.2019 in de Vallée de l'Emmels te Emmels (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor Wallonië en LG.

Pammene albuginana – eikendwergbladroller: Eén ex. op 07.v.2018 te Tessenderlo (LI), leg G. Van den Heuvel *et al*. Eén ex. op 25.vii.2018 te Forges (HA), leg. S. Claerebout. Eén ex. op 06.v.2018 te Nismes (NA), leg. N. Vanermen & L. Reychler. Nieuw voor LI, HA en NA.

Pammene argyrana – fruitdwergbladroller: Eén ex. op 14.iv.2018 te Stavele (WV), leg. M. Willems. Eén ex. op 09.iv.2019 in Etang de Virelles nabij Virelles (HA), leg. S. Claerebout. Nieuw voor WV en HA.

Pammene gallicana – pauwdwergbladroller: 1 ex. op feromoon van *Synanthedon flaviventris* (geelbuik-wespvlinder) op 16.vii.2017 te Latour (LX), leg. C. Steeman & E. Thoen. Nieuw voor LX.

Pammene juniperana – jeneverbesdwergbladroller: Eén ex. op 18.vi.2019 te Linden (VB), leg. E. Toorman. Nieuw voor VB.

Pammene obscurana – grijze dwergbladroller: Eén ex. op 24.v.2012 te Aische-en-Refail (NA), leg. R. Raison. Eén ex. op 28.v.2017 te Warchenne (LG), leg. J. Dewolf *et al.* Nieuw voor NA en LG.

Pammene ochsenheimeriana – sparrendwergbladroller: Twee ex. op 02.vi.2019 te Zutendaal (LI), werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Eén ex. op 21.v.2018 te Noville (LX), leg. R. Vandiest. Nieuw voor LI en LX.

Pammene spiniana – sleedoorndwergbladroller: Eén ex. op 15.ix.2019 te Latour (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Het was al geleden van voor 1980 dat deze soort nog werd gemeld uit ons land.

Pammene splendidulana – prachtdwergbladroller: Eén ex. op 06.iv.2019 in De Tikkebroeken te Kasterlee (AN), leg. W. Veraghtert *et al*. Nieuw voor AN.

Pammene trauniana – donkere maanmot: Eén ex. op 02.v.2018 te Welden nabij Oudenaarde (OV), leg. G. Groenez. Nieuw voor OV.

Pelochrista caecimaculana – knoopkruidvlekje: Eén ex. op 30.vii.2013 te Hoevenen (AN), leg. D. Slootmaekers. Nieuw voor AN.

Phaneta pauperana – grijsschildbladroller: Eén ex. op 21.iv.2019 te Ensebach-Our nabij Lanzerath (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders (Fig. 16). Het was al meer dan 25 jaar geleden dat deze soort nog was gemeld uit ons land. Nieuw voor LG.

Fig. 16. *Phaneta pauperana*, 2013-04-21, Ensebach-Our, LG. © Chris Steeman.

***Piniphila bifasciana* –** tweebandbladroller: Eén ex. op 17.vi.2018 te Murringen (LG), leg. R. Nossent *et al*. Nieuw voor LG.

***Pristerognatha fuligana* –** springzaadbladroller: Eén rups op 08.iii.2018 te Sensenruth (LX) imago uitgekomen op 14.iv.2019, leg. R. Meert. Nieuw voor LX.

Rhyacionia duplana – rechte dennenlotboorder: Eén ♂ op 31.iii.2019 in het Hageven te Neerpelt (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LI. Deze soort was al meer dan 40 jaar niet meer gemeld uit België.

Zeiraphera griseana – grijze lariksbladroller: Eén ♂ op 21.viii.2017 te Waimes (LG), leg. S. Wullaert *et al.,* gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LG.

Yponomeutidae

Niphonympha dealbatella – witvlekje: Eén ex. op 30.vii.2019 te Lamorteau (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Het was geleden van voor 1980 dat deze zeer zeldzame soort nog was gezien in België. Nieuw voor LX.

Swammerdamia compunctella – witvlekduifmot: Eén rups in web op *Sorbus aucuparia* (wilde lijsterbes) op 20.iv.2019 te Ensebach-Our nabij Lanzerath (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LG.

Zelleria hepariella – essenmineermot: Eén ♂ op 23.vii.2019 te Han-sur-Lesse (NA), leg. & gen. det. C. Steeman. Nieuw voor NA.

Ypsolophidae

Ochsenheimeria taurella – tarwestekelmot: Eén ex. op 10.vii.2010 te Couvin (NA), leg. S. Claerebout. Een ander ex op 15.viii.2013 te Amberloup (LX), leg. D. De Mesel. Eén ex. op 20.vii.2019 te Bailièvre (HA), leg. S. Claerebout. Nieuw voor NA, LX en HA.

Ypsolopha alpella – eikenspitskopmot: Eén ex. op 13.x.2018 te Couthuin (LG), leg. P. Vanmeerbeeck. Eén ex. op 13.vii.2018 te Saint-Mard (LX), leg. C. Steeman & E. Thoen. Nieuw voor LG en LX.

Ypsolopha horridella – grijze spitskopmot: Eén ex. op 15.viii.2017 te Bailiévre (HA), leg. S. Claerebout. Eén ex. op 11.ix.2019 te Vossem (VB), leg. Vandiest. Nieuw voor HA en VB.

Ypsolopha nemorella – lichte spitskopmot: Eén ex. op 22.vi.2014 te Oedelem (WV), leg. R. Vanhullebusch. Nieuw voor WV.

Ypsolopha sylvella – gele spitskopmot: Eén ex. op 28.ix.2016 te Oostkamp (WV), leg. A. Zwaenepoel. Eén ex. op 13.vii.2017 te Overpelt (LI), leg. G. Van Hertum. Nieuw voor WV en LI.

Ypsolopha vittella – zwartvlekspitskopmot: Eén ex. op 27.viii.2016 te Tongeren (LI), leg. S. Raymaekers. Nieuw voor LI.

Dankwoord

Wij danken de vele waarnemers die hun waarnemingen doorgaven aan waarnemingen.be (op basis waarvan dit artikel voor een goed deel tot stand kwam).

Bijzondere dank ook aan wie ons attendeerde op bijzondere vondsten, meldingen of eventuele confirmaties: o.a. W. De Prins, L. Kaila, J.-L. Renesson en P. Vantieghem (dagvlinders).

Dank aan volgende fotografen: I. Christiaens, S. Claerebout, W. Declercq, W. De Prins, D. Gaily, M. Lemaire, J. Verstraeten, P. Vanmeerbeeck en C. van Steenwinkel voor het gebruik van hun foto's.

Tevens worden de validators van waarnemingen.be, en in het bijzonder L. Janssen, D. De Mesel en W. Veraghtert, hartelijk bedankt voor hun zeer gewaardeerde medewerking.

Bibliografie

De Prins W. 2016. Catalogus van de Belgische Lepidoptera. — *Entomobrochure* **9**: 1–279.

De Prins W. & Steeman C. 2019. *Catalogue of the Lepidoptera of Belgium*. — Online op https://projects.biodiversity.be/lepidoptera/ (bezocht 05 april 2020).

Slootmaekers D. 2013. *Infurcitinea ignicomella* (Lepidoptera: Tineidae, Meessiinae), new to the Belgian fauna. — *Phegea* **41**(1): 17–18.

www.fauna-eu.org [bezocht 05 maart 2020].

www.waarnemingen.be [bezocht 05 maart 2020].

www.waarneming.nl [bezocht 05 maart 2020].

New distributional data of *Polyommatus timfristos* (Lepidoptera: Lycaenidae) in Greece

Morten S. Mølgaard

Abstract. In July 2019 the author visited south-central Greece, in order to study the recently described species *Polyommatus timfristos* Lukhtanov, Vishnevskaya & Shapoval, 2016. Until now the species was only known from two localities in Greece, but during the field work a new population was discovered.

Samenvatting. In juli 2019 bezocht de auteur zuid-centraal Griekenland. De reis was gewijd aan het bestuderen van de recent beschreven soort *Polyommatus timfristos* Lukhtanov, Vishnevskaya & Shapoval, 2016. Tot nu toe was de soort alleen bekend van twee plaatsen in Griekenland, maar tijdens het veldwerk werd een nieuwe populatie ontdekt.

Résumé. En juillet 2019, l'auteur s'est rendu dans le centre-sud de la Grèce. Le voyage a été consacré à l'étude de l'espèce Polyommatus timfristos récemment décrite Lukhtanov, Vishnevskaya & Shapoval, 2016. Jusqu'à présent, l'espèce n'était connue que de deux localités en Grèce, mais au cours des travaux sur le terrain, une nouvelle population a été découverte.

Key words: *Polyommatus timfristos* – Distribution – Faunistics.

Mølgaard M. S.: Gertrud Rasks Vej 86, DK-9210 Aalborg SØ, Denmark. msm2@stofanet.dk

Introduction

Polyommatus timfristos (Lukhtanov, Vishnevskaya & Shapoval, 2016) is a recently discovered species, endemic to Greece. It was described in 2016 based on material collected in 2008 in two localities, one in Mt. Timfristós (district Evritanía) and one in Mt. Parnassós (district Fthiótida), from 1200 to 1800 m altitude (Vishnevskaya *et al*. 2016). The presence of this species was subsequently confirmed in these two localities (Rowlings, Haahtela, pers. comm.).

Because of its similarity to other closely related lycaenid species in the Balkans, it is very likely that *P. timfristos* has been overlooked in other places, especially in the areas between Mt. Timfristós and Mt. Parnassós, within the abovementioned altitudinal range.

Notes

A field trip to central-southern Greece was made between July 16th and July 22nd 2019 in order to study the morphology and distribution of *Polyommatus timfristos*. Coordinates and altitudes of the localities were measured with a GPS (Garmin eTrex 20).

P. timfristos was found in both of the previously known localities, in syntopy with *Polyommatus ripartii pelopi* (Brown, 1976) and *Polyommatus admetus* (Esper, 1783). It is possible to distinguish *P. timfristos* from these two species by the morphological differences described by Vishnevskaya *et al*. (2016).

During a field survey in the area surrounding Mt. Parnassós, a new population of *P. timfristos* was discovered at Ágia Stilianós, near Eptálofos village, approx. 7 km from the known locality on Mt. Parnassós as the crow flies. It is a xerothermic locality, consisting of a dry rocky and flowery slope at 1270 m altitude (Fig. 1). A few males of *P. timfristos* were found (Fig. 2) together with *P. ripartii pelopi*, *P. admetus* and several other Papilionoidea species.

This new locality and the previously known localities are shown on the map (Fig. 3): Fthiótida County, Ágia Stilianós, 38°33.583'N 22°31.088'E, 1270 m, 20.vii.2019.

Conclusion

This new population was discovered in a xerothermic locality just like the other previously known localities of this species, and in the same altitudinal range.

Taking into account the currently known distribution of *P. timfristos* (Vishnevskaya *et al*. 2016), it is to be expected that several more populations of this species are yet to be discovered in the mountainous areas between Mt. Timfristós and Mt. Parnassós, at altitudes between 1200 and 1800 m. The lack of records is surely due to the fact that the species has been overlooked, due to its similarity to *P. ripartii pelopi*. A systematic survey is required in these areas in order to clarify the detailed occurrence of *P. timfristos* populations.

Acknowledgements

I would like to express my gratitude to Matthew Rowlings and Tari Haahtela for the information they kindly provided about their collecting activities and successes during their visits to Mt. Timfristós and Mt. Parnassós in Greece, which was very helpful during the preparation of both the field trip and this publication.

Fig. 1. New locality of *Polyommatus timfristos*: Dry rocky hillside along the road at Ágia Stilianós, Fthiótida district. © Morten S. Mølgaard.

Fig. 2. a, b. *Polyommatus timfristos* ♂ upperside/underside, Greece, district Fthiótida, Ágia Stilianós, 1270 m, 20.vii.2019. © Morten S. Mølgaard.

ISSN 0771-5277

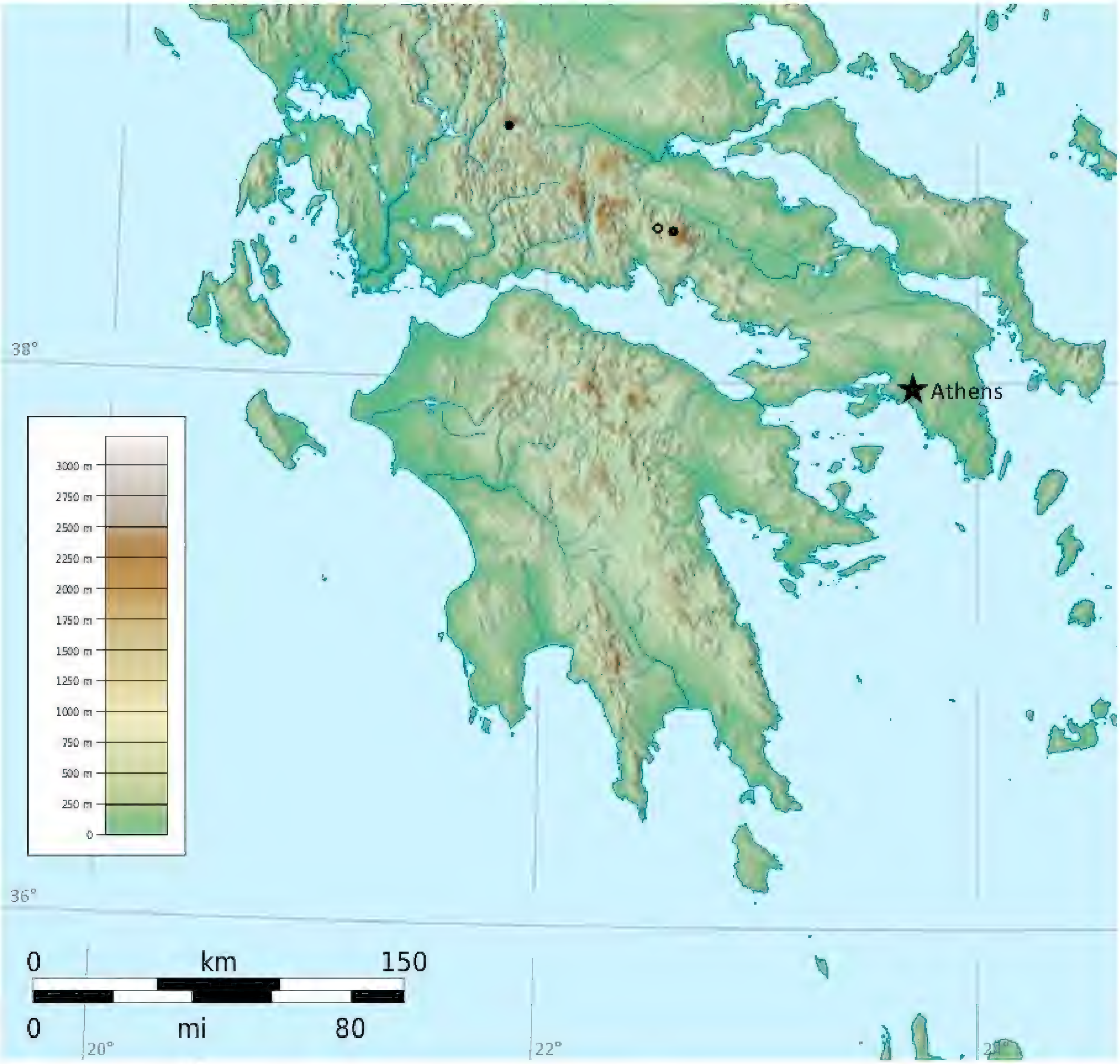

Fig. 3. Distribution map. ● = previously known localities, ○ = new locality of *P. timfristos*.

Reference

Vishnevskaya M. S., Saifitdinova, A. F. & Lukhtanov V. A. 2016. Karyosystematics and molecular taxonomy of the anomalous blue butterflies (Lepidoptera, Lycaenidae) from the Balkan Peninsula. — *Comparative Cytogenetics* **10** (5): 1–85. https://doi:10.3897/CompCytogen.v10i5.10944.

Isorhipis melasoides (Coleoptera: Eucnemidae) in de Botanische Tuin Jean Massart (Brussels Hoofdstedelijk Gewest)

Willy Troukens, Luc Crevecoeur & Alain Drumont

Samenvatting. In de Botanische Tuin Jean Massart te Oudergem (Brussels Hoofdstedelijk Gewest) werd op 13.v.2019 een wijfje aangetroffen van *Isorhipis melasoides* (Laporte de Castelnau, 1835). Deze schijnkniptor is pas in België bekend geraakt in 2010 en tot nu toe zijn slechts 3 vindplaatsen bekend. *I. melasoides* leeft vooral in oude Europese beukenbossen maar is nergens gewoon. Blijkbaar zit deze soort tegenwoordig in een expansieve fase.

Abstract. On 13.v.2019 a female of *Isorhipis melasoides* (Laporte de Castelnau, 1835) was caught in the Botanical Garden Jean Massart at Oudergem (Brussels Capital Region). This eucnemid species was discovered in Belgium for the first time in 2010. Until now, it has only been encountered in three localities. *I. melasoides* occurs in Europe, mainly in old beech forests, but it is never common. Apparently, it is slowly expanding its distribution area.

Résumé. Dans le Jardin Massart à Auderghem (Région de Bruxelles-Capitale), une femelle de *Isorhipis melasoides* (Laporte de Castelnau, 1835) a été collectée le 13 mai 2019. Ce coléoptère xylophage fût découvert en Belgique pour la première fois en 2010 et jusqu'à présent l'espèce n'est signalée que dans 3 sites. *I. melasoides* vit en Europe, le plus souvent dans des endroits boisés avec des vieux hêtres, mais il est nulle part commun. Apparemment il a commencé très discrètement une phase d'expansion.

Key words: *Isorhipis melasoides* – Faunistics – Belgium – Europe.

Troukens W.: Ninoofsesteenweg 782/8, B-1070. willy.troukens@gmail.com

Crevecoeur L.: Kennipstraat 37, 3600 Genk. luc.crevecoeur@skynet.be

Drumont A.: Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN), Taxonomie en Phylogenie – Entomologie, Vautierstraat 29, B-1000 Brussel. alain.drumont@naturalsciences.be

Inleiding

De Botanische Tuin Jean Massart, gelegen nabij het Rode Klooster te Oudergem (Brussels Hoofdstedelijk Gewest), heeft een oppervlakte van 5 ha en werd in 1922 aangelegd om de aanpassing van wilde planten aan hun milieu te bestuderen. Men vindt er zowat 1000 soorten bomen, struiken, kruidachtige planten en verschillende thema-collecties, met name medicinale en aromatische kruiden, een evolutietuin, een arboretum, cultuurgewassen, een boomgaard en een bijenpad; verder ook een natte zone met vijvers en moerassen en een klein natuurreservaat met typische wilde planten van de streek. In 2015 werd in dit domein een project opgestart om een inventaris te maken van alle geleedpotige dieren (Arthropoda). Dit resulteerde in ellenlange naamlijsten. Voor wat betreft de kevers (Coleoptera) bereikte men begin 2020 al de 1223 soorten, waaronder echte zeldzaamheden zoals *Pentaphyllus testaceus* (Hellwig, 1792) (Tenebrionidae), *Synchita undata* Guérin-Méneville, 1844 (Zopheridae), *Tetrops starkii* Chevrolat, 1859 (Cerambycidae), *Reesa vespulae* (Milliron, 1939) (Dermestidae) en *Anidorus sanguinolentus* (Kiesenwetter, 1861) (Aderidae). En steeds weer worden soorten ontdekt die entomologen verrast doen opkijken. Zo vonden op 27.v.2019 Alain Drumont en Hugo Raemdonck in een raamval, die op 13.v.2019 op een dode beukenstam was geplaatst, 1 ♀ van *Isorhipis melasoides* (Laporte de Castelnau, 1835) (Col. Eucnemidae) (Fig. 1). Al vlug bleek dat het hier ging om een uiterst zeldzame keversoort die in België pas in 2010 voor het eerst werd gesignaleerd.

Dit is het eerste gepubliceerde record over het voorkomen van *Isorhipis melasoides* in België.

Fig. 1. Vindplaats van *Isorhipis melasoides* (Laporte de Castelnau, 1835) in de Botanische Tuin Jean Massart. © Alain Drumont.

Beschrijving en levenswijze van *I. melasoides*

(Figs 2 en 3)

I. melasoides behoort tot de familie van de schijnkniptorren (Eucnemidae), die door hun cilindrische vorm doen denken aan kniptorren (Elateridae). Zijn lengte varieert van 7 tot 11 mm. Kop en halsschild zijn meestal zwart; dekschilden bruinrood; poten en sprieten donkerbruin tot roodgeel. De sprieten zijn 11-ledig en bij het mannetje vanaf het 4de lid waaiervormig; bij het wijfje kamvormig. Het halsschild is fijn bestippeld met een lengtegroef in het midden (Keer 1930: 718).

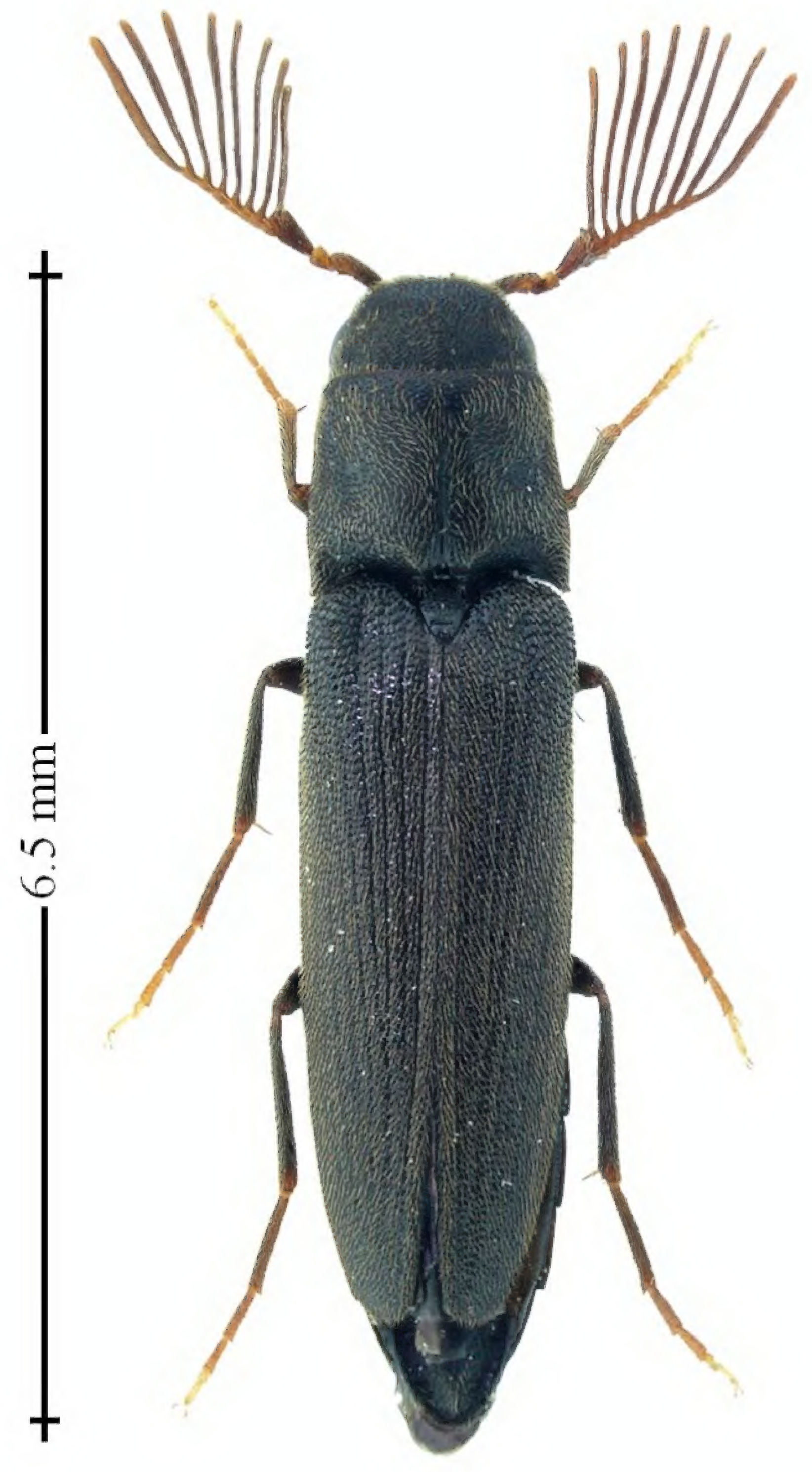

Fig. 2. *Isorhipis melasoides* (Laporte de Castelnau, 1835), ♂, Gouy-les-Piéton/Godarville (HA), 27.v.2018, leg. & © David Ignace.

De imago's zijn van mei tot augustus vooral te vinden in oude beukenbossen, op stammen en houtstapels, in de buurt van hun broedbomen (du Chatenet 2000: 110–111). De larven ontwikkelen zich meestal in dode beuken (*Fagus*) en elzen (*Alnus glutinosa*) waarin zij gangen boren en vermoedelijk leven van door schimmels aangetaste houtvezels (Haselböck 2005: 1).

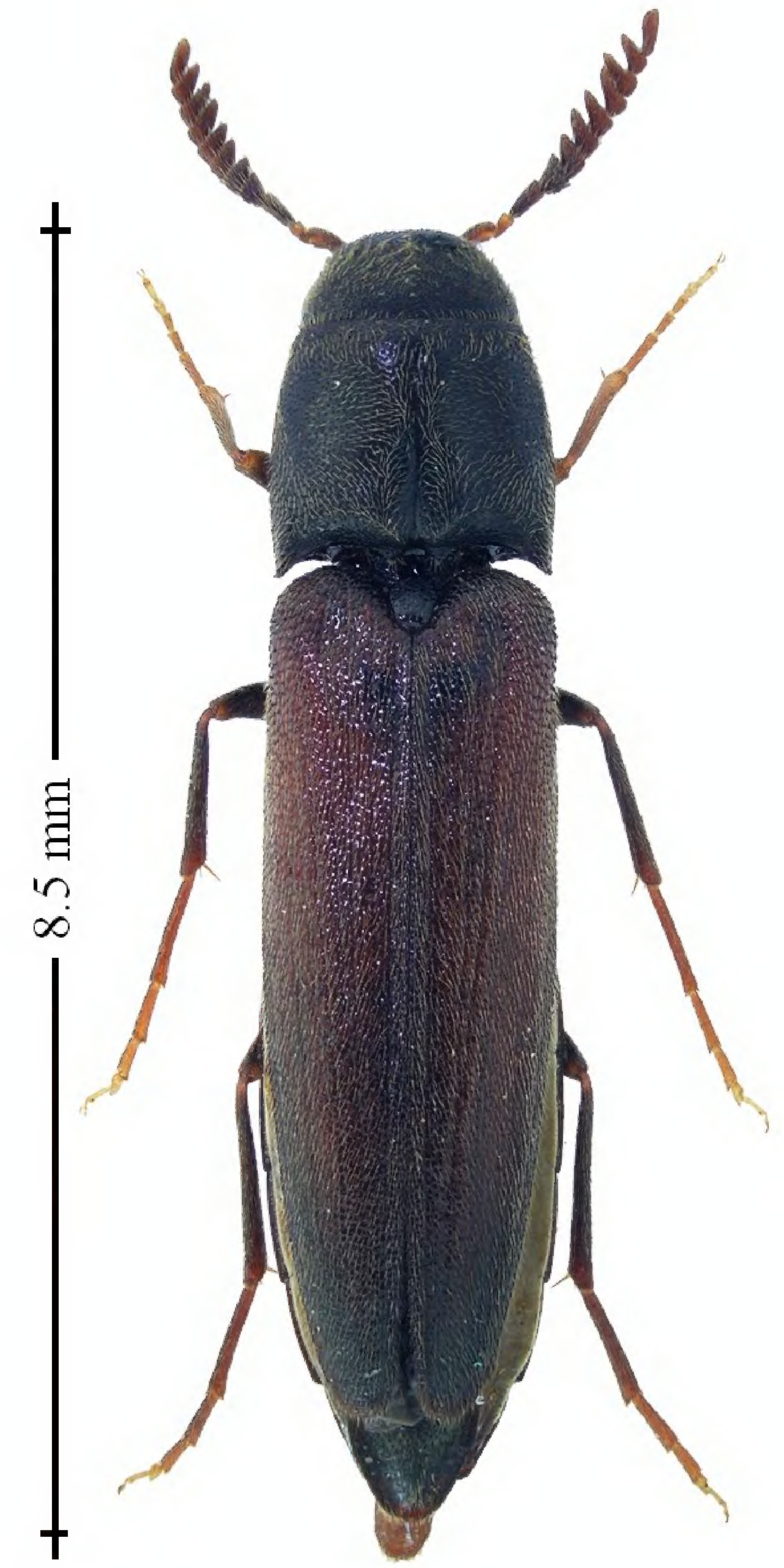

Fig. 3. *Isorhipis melasoides* (Laporte de Castelnau, 1835), ♀, Gouy-les-Piéton/Godarville (HA), 27.v.2018, leg. & © David Ignace.

Verspreiding

(Fig. 4)

I. melasoides komt verspreid voor in oude Europese bosgebieden vanaf de Pyreneeën tot aan de Poolse oostgrens (du Chatenet 2000: 110). Németh *et al*. (2017: 53) meldt zijn aanwezigheid in Bulgarije, Bosnië-Herzegovina, Duitsland, Europees Rusland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Italië, Kroatië, Oostenrijk, Polen, Roemenië, Slowakije, Tsjechië, Turkije, Zweden en Zwitserland. Volgens dezelfde auteurs zou hij nog ontbreken in België en in het Groothertogdom Luxemburg, maar enkele recente vangsten blijken dit nu tegen te spreken.

I. melasoides werd in België voor het eerst verzameld te Hoeilaart/Groenendaal (VB). Tijdens een onderzoek naar de entomofauna werden tussen 28.v.2010 en 30.vi.2010 twee exemplaren gevonden in het Zoniënwoud op een dode beuk (*Fagus*) (leg. Luc Crevecoeur). Het jaar daarna, tussen 28.v.2011 en 24.vi.2011, werd opnieuw 1 ex. ontdekt in dezelfde biotoop, eveneens op een dode

beuk (leg. Luc Crevecoeur). Dat deze schijnkniptor nu ook elders in België voorkomt, bleek uit een vondst in Henegouwen. Op 27.v.2018 werden niet minder dan 6 exemplaren ontdekt op een gevelde elzenstam (*Alnus*) in het natuurgebied Claire Fontaine te Gouy-les-Piéton/Godarville (HA) (leg. David Ignace & Pol Limbourg). En in 2019 was er dus ook nog de vondst te Oudergem (BHG).

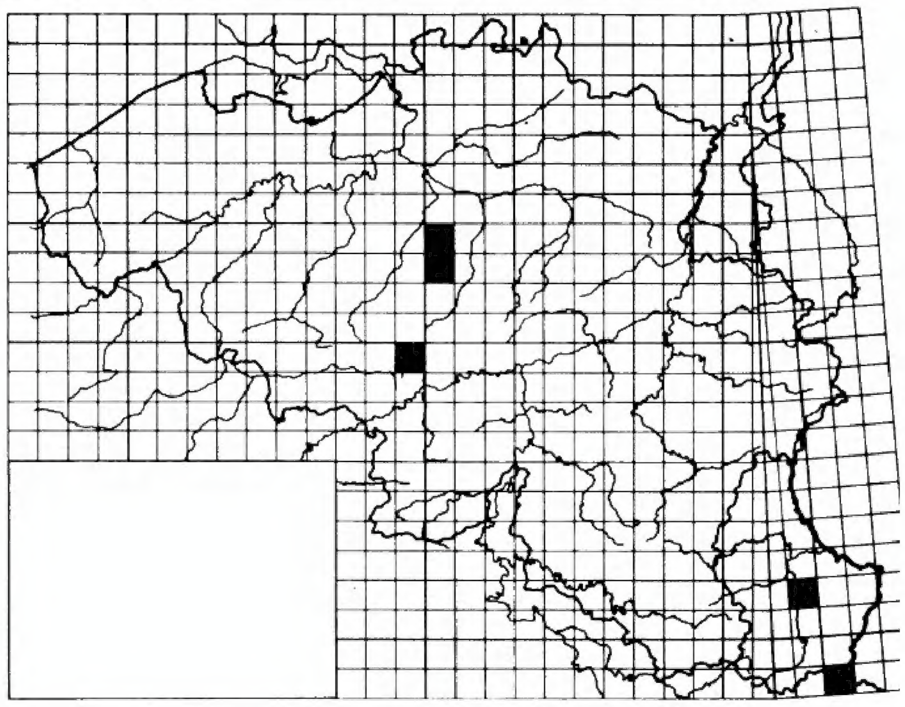

Fig.4. Vindplaatsen van *Isorhipis melasoides* (Laporte de Castelnau, 1835) in België en in het Groothertogdom Luxemburg.

In het Groothertogdom Luxemburg werd tussen 21.vi.2007 en 2.viii.2007 1 ex. gevonden op een dode beuk te Glabach (Hiereberg) door Raoul Gerend (2008: 113). Verder werden tussen 2007 en 2011 nog verscheidene exemplaren verzameld in het bosreservaat "Grouf" nabij Schengen (Murat 2013: 96).

Besluit

I. melasoides is een nieuwe keversoort voor de Belgische entomofauna. Er zijn geen vangsten van vóór 2010 bekend. In Nederland werd de soort nog niet gesignaleerd (Oscar Vorst, pers. med.). Volgens Németh *et al*. (2017: 53) is *I. melasoides* evenmin aanwezig in Groot-Brittannië, maar Mendel *et al*. (2011: 41-43) vonden in 2006, 2007 en 2008 het bewijs dat deze kever wel degelijk voorkomt in het graafschap Berkshire (Zuid-Engeland). Blijkbaar beleeft deze zeldzame schijnkniptor een expansieve fase.

Dankwoord

Dit artikel kwam tot stand dankzij de informatie en documentatie ons vriendelijk bezorgd door de volgende personen: Theodoor Heijerman (Wageningen, NL), David Ignace (Courcelles), Pol Limbourg (KBIN, Brussel), Hugo Raemdonck (Ganshoren) en Oscar Vorst (Utrecht, NL). Deze publicatie is tevens het resultaat van een onderzoek naar de entomofauna van de Botanische Tuin Jean Massart, met steun van Leefmilieu Brussel en de gewaardeerde hulp van de plaatselijke plantsoendienst. Een speciaal woordje van dank gaat naar Isabelle Somville van het Département de la Nature et des Forêts (DNF) (Cantonnement de Nivelles) voor de vergunningen om faunistische inventarisaties uit te voeren in het Staatsreservaat Claire-Fontaine. De bijzonder geslaagde macrofoto's van de 2 kevers werden gemaakt door David Ignace. Aan allen hartelijk dank!

Bibliografie

du Chatenet G. 2000. *Coléoptères phytophages d'Europe*. — N.A.P. Editions, Vitry-sur-Seine. 359 pp.

Gerend R. 2008. Nachweise neuer und bemerkenswerter Käfer für die Fauna Luxemburgs (Insecta, Coleoptera). — *Bulletin de la Société des naturalistes luxembourgeois* **109**: 107–132.

Haselböck A. 2005. *Isorhipis melasoides* (Laporte de Castelnau, 1835). — www.naturspaziergang.de. (Bezocht 29.ii.2020).

Keer P. M. 1930. *Calwer Keverboek*. – W. J. Thieme & Cie, Zutphen. 1330 pp.

Mendel H., Jeffery P. & Pledger M. J. 2011. *Isorhipis melasoides* (Laporte, 1835) (Eucnemidae) breeding and probably established in the British Isles. — *The Coleopterist* **20(2)**: 41–43.

Murat D. 2013. Naturwaldreservate in Luxemburg. Zoologische und botanische Untersuchungen "Grouf" 2007–2011. — *Naturverwaltung Luxemburg* **10**: 1–282.

Németh T., Laus B. & Tallósi B. 2017. New distributional data on Elateroidea for Albania, Bulgaria, Croatia, Greece, Macedonia, Montenegro and Serbia (Coleoptera: Elateridae, Eucnemidae). — *Folia entomologica hungarica* **78**: 47–56.

Boekbesprekingen

Pauly A. 2019: *Abeilles de Belgique et des régions limitrophes (Insecta : Hymenoptera : Apoidea) Famille Halictidae*.
21 × 30 cm (4A), 517 pagina's, 1200 foto's van adulten (meestal detailfoto's van bepaalde morfologische onderdelen), 84 verspreidingskaartjes in kleur en met aanduiding van drie perioden, uitgegeven door het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen, Vautierstraat 29, 1000 Brussel, te bestellen via commandes@sciencesnaturelles.be, gebonden paperback, 65,00 €, excl. portkosten (ISBN 978-9-0732-4244-9).

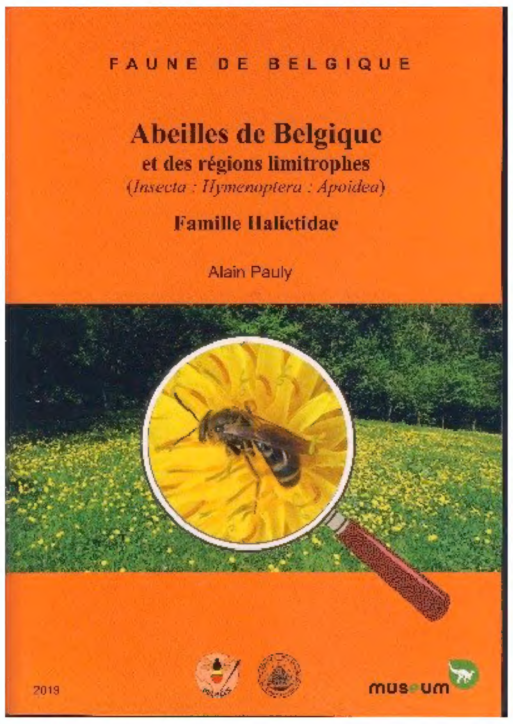

Reeds enige tijd is bekend dat het aantal insectensoorten dramatisch achteruitgaat. Ook de biomassa aan insecten zelf kent een voortdurende achteruitgang (tot zelfs 80% van wat er vroeger gemeten werd). Dit is des te meer alarmerend voor bloembestuivers zoals de groep van de bijen. Daarom is een boek als dit extra informatief omdat het heel nauwkeurig de huidige toestand van de bijenpopulaties analyseert. Uiteraard gaat het "maar" om de 84 soorten Halictidae die België rijk is, maar het is een goed voorbeeld van wat er zich in de natuur afspeelt.

De auteur slaagt erin om deze 84 soorten zeer gedetailleerd voor te stellen, vooral voor de professionele entomoloog, maar ook voor de citizen scientists die meer over deze interessante insectengroep willen te weten komen. Hoewel het om een kleine familie gaat, is de verscheidenheid in levenswijze uitermate groot. Zo vallen de soorten uiteen in twee grote groepen: de solitair levende bijen en de soorten die een klein nest ontwikkelen waarbij de eerste bij zich echt als een koningin gaat gedragen. Maar tegelijk zijn er soorten Halictidae die hun familiegenoten parasiteren, vooral soorten uit het genus *Sphecodes*. Verder hebben Halictidae te vrezen van allerlei parasiterende (Bombyliidae, Conopidae, Strepsiptera) en predaterende (o.a. krabspinnen) vijanden.

Over de algemene biologie, de verschillende levenswijzen, het gedrag, de fenologie, de parasieten en vijanden wordt redelijk uitvoerig geschreven in het inleidend deel evenals over de voorkeuren voor bepaalde biotopen, de graad van bedreiging, de bestudeerde collecties, enz. Deze 25 inleidende pagina's zijn rijkelijk geïllustreerd met kleurenfoto's. Dan volgt het systematisch deel dat aanvangt met enkele determineersleutels: een sleutel tot op de genera en subgenera, en sleutels per genus tot op soortniveau. De teksten van deze sleutels zijn eerder kort gehouden, maar de nadruk ligt op talrijke zeer gedetailleerde kleurenfoto's van morfologische onderdelen, met telkens naast elkaar de ene keuzemogelijkheid (a) en de alternatieve mogelijkheid (b). Dit is bijzonder nuttig bij het determineren en in de meeste gevallen zal zelfs een beginneling redelijk snel tot op de juiste soort komen. Deze determineersleutels beslaan niet minder dan 150 pagina's!

Dan volgt de bespreking van elke individuele soort: volledige wetenschappelijke naam, lijst van synoniemen, kleurenfoto's van een vrouwelijk en mannelijk exemplaar, een verspreidingskaartje en een histogram. Op het verspreidingskaartje staat met een rode cirkel aangegeven waar de soort werd waargenomen vóór 1950, met een gele cirkel waar ze tussen 1950 en 1990 werd gezien, en met een groene cirkel waar ze na 1990 werd opgemerkt. Van deze kaartjes kan men meteen aflezen of een soort erop vooruitgaat of dat ze nagenoeg uit België is verdwenen. Op het histogram is in verschillende kleuren (wijfje groen, mannetje rood) aangegeven hoeveel exemplaren er per maand waargenomen werden.

De tekst van dit algemeen deel is kort gehouden: algemene verspreiding, habitat met vooral uitleg over de toestand in België, vliegtijd, bezochte bloemen, nestwijze, sociabiliteit en beschermingsstatuut. Verder wordt er in een aparte paragraaf "Diagnose" nog kort ingegaan op de verschillen met gelijkende soorten. Bij deze korte teksten horen steevast tussen de 10 en 20 foto's van volledige dieren, maar vooral van morfologische details die na het determineren met de sleutels nog extra zekerheid kunnen geven in geval van twijfel.

Na het algemene deel volgen nog enkele aanbevelingen voor de bescherming van deze bijzonder bedreigde insectengroep. Het blijkt dat men via het aanplanten in eigen tuin van bloemen uit een viertal plantenfamilies reeds heel wat kan bereiken: Labiatae, Scrophulariceae, Umbelliferae en Asteraceae. Maar in het vroege voorjaar zijn ook de wilgenkatjes en de witte bloemen van *Prunus spinosa* erg in trek. Het onnodig maaien door de gemeentediensten van uitgestrekte grasvlakten, vooral in de maand mei, zou eens ernstig herbekeken moeten worden. Met alleen maar het in stand houden van een te klein aantal natuurreservaten komen we er zeker niet.

Het boek sluit af met een uitgebreide literatuurlijst en een alfabetische soortenindex. Het is zeer keurig uitgegeven en vooral uitzonderlijk rijk geïllustreerd. Het zou een voorbeeld moeten zijn voor andere potentiële auteurs om hun insectengroep ook eens in de kijker te stellen.

Willy De Prins

Slamka F. 2019: *Pyraloidea of Europe (Lepidoptera) Volume 4. Phycitinae – Part 1. Identification – Distribution – Habitat – Biology*.
17 × 23,5 cm, 432 pagina's, 204 tekstfiguren, 175 zwartwitplaten, 31 kleurenplaten, 204 verspreidingskaartjes, František Slamka, Račianska 61, SK-83102 Bratislava, Slovakia, f.flamka@nextra.sk, fslamka.swan-hosting.sk, gebonden, 100,00 € (ISBN 978-80-570-1023-4).

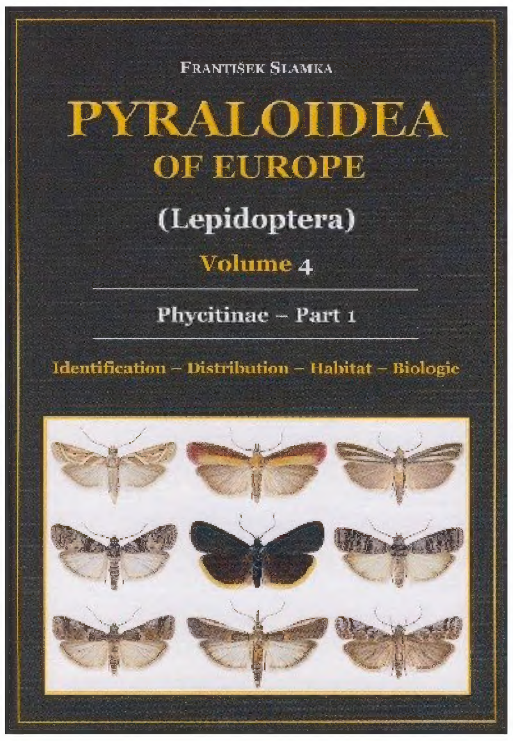

In dit lang verwachte deel van de reeks *Pyraloidea of Europe* behandelt F. Slamka een eerste reeks van de subfamilie Phycitinae (Pyralidae). In dit boek worden 207 soorten Phycitinae besproken, behorende tot de tribi Cryptoblabini en Phycitini (gedeeltelijk), waarvan slechts 17 soorten tot de Belgische fauna behoren. De overige 53 soorten Phycitini en Anerastiini die ook in België voorkomen, zullen moeten wachten tot deel 2.

In dit eerste deel worden ca. 250 taxonomische en nomenclatorische veranderingen doorgevoerd waarvan er drie invloed hebben op Belgische soorten:
Khorassania compositella (Treitschke, 1835) moet voortaan *Pempelia compositella* (Treitschke, 1835) heten; het genus *Khorassania* Amsel, 1951 wordt in het boek gesynonymiseerd met *Pempelia* Hübner, 1825.
Matilella fusca (Haworth, 1811) moet voortaan (terug) *Pyla fusca* (Haworth, 1811) heten; het genus *Matilella* P. Leraut, 2001 werd reeds in 2003 door Neunzig gesynonymiseerd, gecontesteerd door P. Leraut maar bevestigd in dit boek.
Moitrelia obductella (Zeller, 1839) moet voortaan *Uncinus obductella* (Zeller, 1839) heten; het genus *Moitrelia* P. Leraut, 2001 wordt in het boek gesynonymiseerd met *Uncinus* Amsel, 1951.

Verder worden in dit boek 10 nieuwe genera en 15 nieuwe soorten beschreven, bijna allemaal uit gebieden die ver van de Belgische grenzen liggen, zoals Noord-Afrika en het Nabije Oosten. Toch zijn er drie Phycitinae-soorten die in het oog moeten gehouden worden omdat het niet onmogelijk is dat ze ook in België kunnen opduiken: *Trachonitis cristella* (Denis & Schiffermüller, 1775) komt vooral in Centraal-Europa voor maar heeft reeds West-Duitsland bereikt; *Laodamia faecella* (Zeller, 1839) komt eveneens in Centraal- maar ook in Noord-Europa voor en er zijn exemplaren bekend uit Noord-Frankrijk en West-Duitsland; *Etiella zinckenella* (Treitschke, 1832) wordt in Europa beschouwd als een migrerende soort vanuit het zuiden en is reeds enkele malen in Nederland waargenomen.

De auteur heeft 5 jaar gewerkt om een inzicht te krijgen in deze moeilijke groep Pyralidae. In de meeste gevallen werden de type-exemplaren onderzocht, niet alleen van de Europese fauna, maar ook van de aangrenzende gebieden (Noord-Afrika, Turkije, Armenië, Georgië, Azerbaijan, Syrië, Libanon, Israël, Jordanië, Noord-Irak en Noord-Iran) en er werden zelfs enkele soorten uit Afghanistan, Kazakhstan en Noord-China opgenomen. In een korte inleiding wordt ingegaan op de belangrijkste reeds gepubliceerde literatuur over Phycitinae, de systematiek van Phycitinae met een overzicht van de doorgevoerde taxonomische wijzigingen, een korte beschrijving van de pre-imaginale stadia en de geografische aflijning van Europa.

In het systematische deel volgt de bespreking van de afzonderlijke soorten: volledige naam, type-lokaliteit, synoniemen, korte beschrijving van het imago, habitat en biologie, verspreiding en vergelijking met gelijkende soorten. Bij elke soort wordt een zwartwitfoto van de rechtervleugels afgebeeld met aanduiding van de belangrijkste kenmerken waarop moet gelet worden om tot een juiste determinatie te komen. Daarbij hoort ook telkens een foto van de basis van de voelsprieten met enkele sprietleedjes omdat die eveneens determinerende kenmerken bezitten. Van bijna elke soort wordt een verspreidingskaartje afgebeeld waarop met verschillende symbolen de verspreiding van de soort in en rond Europa wordt aangeduid.

Meer dan de helft van het boek bestaat echter uit platen. Vooraan staan halftoonfoto's van de mannelijke en vrouwelijke genitalia, voldoende sterk vergroot om de morfologische verschillen duidelijk te kunnen zien. Bij de mannetjes worden ook telkens de culcitae afgebeeld, een aanhangsel van de 8ste tergiet dat van belang is voor de systematiek van de Phycitinae en dat dient om feromonen af te scheiden. Van heel wat soorten worden verscheidene afbeeldingen gegeven om zo de individuele variabiliteit te kunnen inschatten. De kleurenplaten bevatten foto's van het rechter vleugelpaar dat 2× vergroot is. Van bijna alle soorten worden verscheidene exemplaren afgebeeld (gemiddeld 5, maar soms tot 20). Type-exemplaren worden met een rode stip aangeduid en op de platen zelf staat de soortnaam bij elke foto afgedrukt. Op de linker pagina staat telkens de geografische oorsprong van de afgebeelde dieren. Doorheen het hele boek wordt een nummeringssysteem gebruikt wat het opzoeken van de teksten en de afbeeldingen van genitalia en adulten sterk vereenvoudigt.

Het hele boek is bijzonder keurig samengesteld, gedrukt en uitgegeven. Achter de platen volgt nog een literatuurlijst en een alfabetische index waarin niet naar de pagina's maar naar de soortnummers wordt verwezen. Het is een boek dat niet mag ontbreken in de bibliotheek van iedereen die zich voor de kleine vlinders interesseert. Hopelijk volgt deel 2 in een redelijk korte tijdspanne.

Willy De Prins